

Årsberättelse 2020

Hemvårdsnämnden.

Beslutad av Hemvårdsnämnden, den 18 februari 2021, § 20

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Förväntad utveckling	8
3. Sammanfattande iakttagelser.....	10
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	12
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	13
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	18
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	20
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	28
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	31
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	33
5 Analysunderlag – ekonomi.....	38
5.1 Årets resultat – ekonomi.....	38
5.2 Effekter av coronapandemin.....	40
5.3 Effektivisering	42
5.4 Enheternas ekonomiska resultat	44
5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	51
5.6 Investeringar - inventarier	53
6. Fem år i sammandrag.....	54
7. Bilagor.....	55
7.1 Begreppsförklaringar	55
7.2 Utfall, Nyttjandegrad och antal timmar hemvård LOV	56
7.3 Nyttjandegrad månadsvis per avdelning hemvård LOV 2019-2020...57	57
7.4 Andel debiterbar tid månadsvis per avdelning hemvård LOV 2019-2020	58
7.5 Strukturförändringsprogrammet, ekonomiskt utfall per aktivitet.....59	59
7.6 Uppföljning strukturförändringsprogrammet	60
7.7 Insatser inom förebyggande verksamhet.....	64
7.8 Justering av intraprenadens resultat med anledning av effekter covid-19	64

1. Förslag till beslut

Utfallet för 2020 visar på en negativ avvikelse mot budget på -54,5 mnkr inklusive intraprenadens avvikelse och -57,8 exklusive intraprenadens avvikelse. Den anslagsfinansierade och den intäktsfinansierade hemvårdsverksamheten redovisar sammantaget en negativ budgetavvikelse på -75,7 mnkr. Den Förebyggande verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 16,5 mnkr och de övergripande verksamheterna inklusive nämnd redovisar positiva budgetavvikelser på 6,3 mnkr. 2019 uppgick den negativa budgetavvikelsen till -98,9 mnkr och om hänsyn tas till de beräknade ekonomiska effekterna av covid-19 uppgår 2020 års resultat till -72,5 mnkr vilket är ett förbättrat resultat med 26,3 mnkr jämfört med förra året.

Trots att arbetet med strukturförändringsprogrammet har påverkats av det rådande läget med pandemin under 2020 har hemvårdsverksamheten arbetat vidare med aktiviteter för att nå en budget i balans. Nämndens mål att minska den negativa budgetavvikelsen med 30,0 mnkr för hemvårdsverksamheten har inte fullt ut nåtts, men positiv effekt kopplat till strukturförändringsarbetet beräknas uppgå till 21,7 mnkr, varav LOV-enheterna 16,8 mnkr, och detta måste ses som ett mycket gott resultat med tanke på de förutsättningar som funnits under året.

Den pågående pandemin har haft stor påverkan, både verksamhetsmässigt och ekonomiskt, på verksamheterna inom Hemvårdsnämnden. Av redovisningen framgår en positiv ekonomisk påverkan av pandemin, men de negativa ekonomiska effekterna kan inte utläsas i det ekonomiska resultatet för 2020. Ledningsorganisationen har till stor del fått skjuta upp utvecklingsarbete och arbete med strukturförändringsprogrammet, utbildningar för personal har skjutits på framtiden och då sjukfrånvaron varit hög har det varit en extra arbetsbelastning för all personal. Därutöver har vissa delar av den förebyggande verksamheten, aktiviteter inom ideella sektorn och lunchrestauranger för seniorer inte varit tillgängliga under pandemin vilket kan bidra till en ökad psykisk ohälsa hos nämndens målgrupper.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till Hemvårdsnämnden

1. Hemvårdsnämnden fastställer Årsberättelse 2020.
2. Nämnden ansöker om överföring av intraprenadens justerade resultat, exklusive covid-19 effekter, till 2021.
3. Nämnden ansöker om överföring av kvarvarande investeringsanslag för omvårdnadshjälpmedel kopplat till att utbytestakten, på grund av covid-19, varit lägre än enligt plan 2020, 995 tkr till 2021.
4. Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbeta med insatser för att få en ekonomi i balans under förutsättning av att det inte medför negativa konsekvenser för brukarna.
5. Årsberättelsen överlämnas till programnämnd Social välfärd för vidare hantering.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Hemvårdsnämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. För Hemvårdsnämndens verksamheter var dock året i stort sett helt präglad av avvikelser, därför är rapporteringen omfattande och utförlig. Alla mål har inte följts upp utan en prioritering har gjorts utifrån det rådande läget i förvaltningen med arbete utifrån pandemin.

Utfallet för 2020 visar på en negativ avvikelse mot budget på -54,5 mnkr om hänsyn tas till de beräknade ekonomiska effekterna av covid-19 uppgår 2020 års resultat till -72,5 mnkr vilket är ett förbättrat resultat med 26,3 mnkr jämfört med 2019.

Trots att arbetet med strukturförändringsprogrammet har påverkats av det rådande läget med pandemin under 2020 har både de intäktsfinansierade och de anslagsfinansierade hemvårdsverksamheterna arbetat vidare med aktiviteter för att nå en budget i balans. Beräknad positiv ekonomisk effekt kopplat till strukturförändringsarbetet beräknas uppgå till 21,7 mnkr under 2020 och det är ett mycket gott resultat med tanke på de förutsättningar som funnits under året.

Flera av hemvårdsenheterna har hittat hållbara arbetsätt som leder till en kraftig utveckling mot en mer balanserad verksamhet. Utvecklingen har pågått på ett fåtal enheter under senaste åren, men allt fler enheter har tillkommit under 2020 och tar efter liknande arbetsätt. Det håller på att byggas en kultur inom hemvårdsverksamheten som bygger på prestigelöshet och hjälpsamhet över enhetsgränserna vilket gör att goda arbetsätt sprider sig och ger helhetseffekter för hemvården.

Pandemin har dock påtagligt påverkat förvaltningens möjlighet till utvecklingsarbete under året. De merkostnader som nämnden identifierat kopplat till covid-19 är endast en del av den verkliga kostnaden som förvaltningen har, då hela förvaltningsledningen och den övergripande administration i huvudsak arbetat med pandemin sedan mars 2020. Därutöver har kompetensutveckling för personal skjutits på framtiden och då sjukfrånvaron varit hög har det varit en extra arbetsbelastning för all personal.

Inom den förebyggande verksamheten har dagverksamheten varit stängd för gruppverksamhet sedan mitten av mars till och med augusti men öppnade upp för begränsade aktiviteter från och med september för att sedan från november åter stänga. En stor del av personalen har från våren till efter semesterperioden varit förflyttade till arbete inom vård- och omsorgsboende vilket innebär att dagverksamheten inklusive dagvårdsresor redovisar en positiv budgetavvikelse på 11,9 mnkr.

Värt att notera är att förvaltningen kan se en del positiva effekter utifrån arbetet med Covid -19 så som den goda samverkan med civila samhället, ökad samverkan mellan enheter och verksamheter och ökad kunskap och användning av digitala lösningar men även att vikten av och arbetet med äldres psykiska hälsa lyfts.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

I samband med att Covid-19 började spridas i Sverige i början av mars, så påbörjades ett intensivt arbete i förvaltningen med att förbereda och planera för virusets effekter på verksamheten. Den pågående pandemin har påverkat takten för utvecklingsarbetet under året inom samtliga verksamheter. För hemvårdsverksamhetens del innefattar detta främst allt pågående arbete inom strukturförändringsprogrammet som avstannade under våren men som återupptogs i september för att under hösten kunna bedrivas i hanterbar takt. Det gäller också rehabiliterande arbetssätt. Under rådande pandemi medför utvecklingsarbete en extra arbetsbelastning både för chefer och verksamheter och prioriteringar i arbetet har varit nödvändiga.

Sedan i mars har Vård- och omsorgsförvaltningen varit i stabsläge och hela vård- och omsorgsförvaltningens ledning har arbetat med att stötta chefer och medarbetare för att begränsa smittspridningen av covid-19 i förvaltningens verksamheter. Det handlar om arbete gällande rutiner- och riktlinjer, skyddsmaterial och bemanning för att säkerställa en trygg och säker vård för de personer som nämnden stöttar samt upprätthålla en god och trygg arbetsmiljö för medarbetarna. Ytterligare en viktig del i arbetet är att motverka negativa effekter av pågående isolering för äldre.

Även på enhetsnivå pågår ett stort arbete med att säkra verksamheten för kommunens medborgare samt att säkerställa att arbetet bedrivs på ett säkert sätt för medarbetarna.

Framgångsfaktorer att lyfta fram i arbetet med Covid-19:

- Tidigt inventerades skyddsutrustningen i förvaltningen och ett centralt lager för akut distribution av skyddsutrustning upprättades på en enhet i hemsjukvården som inledningsvis försåg verksamheter i hela kommunen med skyddsutrustning när det fanns misstänkt eller konstaterad smitta. Kort därefter byggdes ett större centralt lager av skyddsutrustning och basal hygienutrustning upp i samverkan med Tekniska förvaltningen, med syfte att säkra tillgången till kommunens alla verksamheter.
- Genom att ställa om två avdelningar på Tullhuset till Covid-19 avdelningar avlastas både hemvården och regionens slutenvård. Tullhuset har bemannats främst med medarbetare från hemvårdsnämndens verksamheter, vilket inneburit ett gott samarbete över gränserna.
- Genom ett samarbete inom förvaltningen samt nära samarbete med kommunikationsavdelningen har omfattande informationsinsatser genomförts både till kunder och medarbetare såväl som till anhöriga, allmänhet samt fastighetsägare till vård- och omsorgsboende.
- Förvaltningen tog tidigt beslut om restriktioner för besök på vård- och omsorgsboende samt att stänga delar av förebyggande verksamheter såsom dagverksamheter, träffpunkterna och anhörigcentrum för gruppverksamhet. I samråd mellan förvaltningen och regionen stängde även Ängens minnesmottagning under en period.
- Interna möten och utbildningar sker i möjligaste mån digitalt. En prioritering har gjorts och vissa utbildningar har helt pausats under den pågående pandemin. Introduktionsutbildning i manuell förflyttningsteknik har setts som nödvändig utifrån såväl arbetsmiljö som patientsäkerhet, och har under pandemin i perioder anpassats när den inte har gått att pausa.

- Genom mycket god samverkan med Region Örebro Län har verksamheterna haft tillgång till aktuell information om smittskyddsarbete. Även större gemensamma digitala utbildningsarrangemang gällande praktisk smittskyddsinformation har genomförts där både regionen, kommunen och externa utförare deltagit.
- Framtagande av kontrollfrågor som används av medarbetarna inför varje kundbesök i syfte att identifiera och begränsa smittan. Påminnelser angående användande av kontrollfrågor och av skyddsutrustning har skickats ut till hemvårdens medarbetare under året.
- För de stängda verksamheterna har det inneburit att de till stora delar förändrat sin verksamhet kopplat till pandemin:
  - En samordningsgrupp över enhetsgränser inom Förebyggande tillsatts tidigt för att ge ett effektivt och samordnat stöd till äldre medborgare.
  - En omfattande uppsökande verksamhet och stora informationsinsatser har skett.
  - Efter att dagverksamheterna stängt som fysisk plats har de inskrivna deltagarna fått fortsatt stöd utifrån individuella behov. Främst med den enskildes bostad som utgångspunkt.
  - Träffpunkterna har förutom stöd till enskilda anordnat ett stort antal utomhusaktiviteter för grupper.
  - Anhörigcentrum har under stängning för gruppaktiviteter haft utökade telefontider för en hög tillgänglighet samt enskilda bokade besök. Stöd har också getts till andra enheter och verksamheter.
  - En mycket god samverkan finns med ÖBO vid seniorboenden samt med Måltidsenheten för att verka för att boende vid seniorboenden och trygghetsbostäder ges möjlighet att få lunchlådor.
- För att möta den isolerings- och ensamhetsproblematik som följer av den sociala distanseringen och för att motverka ensamhet har en rad olika åtgärder vidtagits, till exempel:
  - En stödtelefon har upprättats av seniorlotsarna
  - Ett mycket stort antal insatser som stöd- och trygghetssamtal, promenader och utomhusaktiviteter utifrån enskilda behov
  - Informationsinsatser har skett till hemvården och på webben.
  - Samarbete med civila samhället i syfte att tillgodose olika behov
  - Stort antal insatser från enskilda volontärer i förvaltningen
  - I samverkan med civila samhället stort antal kulturaktiviteter vid vård- och omsorgsboende och trygghetsbostäder
  - Kulturaktiviteter digitalt vid vård- och omsorgsboenden i samverkan med civila samhället
  - Digitala lösningar för att möjliggöra kontakt med anhöriga.
  - IT-guider har för en ökad självständighet för äldre gett stöd och support till via telefon och vid enskilda möten i IT-frågor
  - Skärmar och hörselteknik har ordnats för att möjliggöra besök vid vård- och omsorgsboende och trygghetsbostäder.
  - Ipadar har köpts in under hösten till samtliga hemvårdsenheter i syfte att ha verktyg och kunna ge förutsättningar för att kunna arbeta med att motarbeta ett digitalt utanförskap bland våra äldre och även kunna visa möjligheter att kunna socialisera via digitala kanaler för att minska upplevd ensamhet.

- Ökad uppmärksamhet på brukarundersökningsresultatet under hösten gällande upplevd ensamhet.
- Kontinuerlig översyn av bemanningssituationen i samverkan med HR. Bland annat har följande genomförts:
  - för att klara den höga sjukfrånvaron har beslut tagits om att inte bevilja semesterar före sommarsemestern
  - omflyttning av medarbetare efter behov mellan enheter och mellan verksamheter
  - skolsköterskor från gymnasiet och grundskolan har förflyttats till såväl hemsjukvården, Tullhuset som till Vobo. Specialistutbildade intensivvårdssjuksköterskor har lånats ut till regionen och IVA, och i utbyte har distriktsjuksköterskor lånats in som arbetat på Covidavdelningar på Tullhuset.
  - samverkan med Komvux och FSI för att snabbutbilda omvårdnadspersonal
  - arbetslösheten ökade i vissa branscher samtidigt som vård och omsorg var i behov av personal.

Från och med 2 november 2020 infördes en ny ersättningsmodell för utförare av LOV omvårdnad. Detta innebär bland annat att samtliga kunder ska välja utförare och Örebro kommun är ickevalsalternativet från 2 november till 28 februari 2021. Besvarande av trygghetslarm kommer att ingå som en del i uppdraget för både privat och kommunal utförare. Fr o m 2 november gick larmhanteringen över till de externa utförarna för de kunder som även har omvårdnadsbeslut.

Flera verksamheter inom Förebyggande området har under pandemin fått ställa om sina verksamheter och arbetssätt. Under pandemin har behovet av framför allt social gemenskap inte kunnat tillgodoses och de efterföljande effekterna av detta är osäkra. Aktiviteterna på Träffpunkterna har utgjort en viktig del av många seniorers sociala liv med totalt 90 000 besök per år. Det visar inte minst resultatet av en enkätundersökning som gjordes hösten 2019 där över 400 seniorer svarade på frågor kring betydelsen av träffpunkterna. Sammanfattningsvis svarade en klar majoritet, att den största betydelsen var just den sociala samvaron och möjligheten att träffa andra och de positiva effekter det gav. Ett resultat som väl överensstämmer med andra nationella undersökningar. Resultat från uppföljningar som gjorts under året vid de för gruppverksamhet stängda verksamheterna har bland annat visat på förlust av att kunna vara i ett socialt sammanhang. Ett mycket stort antal stödinsatser har skett framför allt på individnivå och många gånger i samverkan med civila samhället. Till detta har också ett stort antal utomhus- och kulturaktiviteter anordnats för grupper. Uppföljningar visar tydligt på den stora betydelsen av genomförda insatser.

2.3 Förväntad utveckling

I dagsläget präglas förvaltningens arbete av den pågående pandemin vilket innebär att ordinarie utvecklingsarbete till stor del får stå tillbaka. Ingen vet hur långvarig pandemin kommer att bli och det gäller att orka hålla i arbetet som pågår kopplat till Covid-19 vad gäller bemanning, samverkan inom kommunen och med regionen, förändrade arbetssätt, samverkan med civila samhället med mera. Det är en stor utmaning att återuppta det ordinarie utvecklingsarbetet parallellt med att det pågår en pandemi som har stor påverkan på verksamheten.

Efter pandemin är arbetet med att ta reda på hur personer mår och vilka behov (fysiskt, psykiskt och socialt) de har av stor vikt för individernas välmående. Fokus behöver vara på individers möjlighet till delaktighet och påverkan. Arbeta med värdegrund och att skapa förutsättningar för en meningsfull vardag kommer bli än mer betydelsefullt för att personer inom vård och omsorg ska få sina behov tillgodosedda.

Hemvårdsnämnden är inne i en strategisk utvecklingsperiod som kommer att påverka arbetssätt och metoder under en lång tid framöver. Flera stora utvecklingsarbeten pågår parallellt; strukturförändringsprogrammet, test och utveckling av rehabiliterande arbetssätt, övergången till det förändrade valfrihetssystemet enligt LOV samt införandet av IBIC. Det är en stor utmaning för verksamheterna att arbeta med utveckling samtidigt som grunduppdraget säkras under rådande pandemi. Det innebär utmaningar för hemvårdsnämndens verksamheter att framöver kunna härröra effekthemtagning av strukturförändring parallellt med analyser av eventuella kostnadsökningar på grund av övergången till nya valfrihetssystemet och även rehabiliterande arbetssätt.

Utöver dessa större strukturella omvandlingar som alla går hand i hand, står verksamheten också inför ett nödvändigt arbete att fortsätta säkra att grunduppdraget utförs med kvalitet. Det handlar bland annat om språkombud i verksamheterna, förbättrad dokumentation och egenkontroll, kompetensutveckling, framtida kompetensförsörjning och värdegrundsarbete. Utvecklingsbehov finns även i arbetet med ökade möjligheter till heltid och minskad korttidssjukfrånvaro.

Arbetet som pågår inom ramen för strukturförändringsprogrammet har börjat visa på vissa effekter men ytterligare effekter på ekonomi, organisation, arbetsmetoder med mera kommer att synas framöver. Strukturförändringsprogrammet pågår till och med december 2021 och i och med detta har tydligare målsättningar kunnat sättas för respektive enhet inför 2021 för att varje enhet ska kunna bidra till att hela hemvården förflyttas till en mer balanserad och långsiktigt hållbar verksamhet. Kontinuerliga uppföljningar av utvecklingen behöver fortsätta under 2021. Viktigt är också att specifikt följa de mer kraftiga förändringar som görs på vissa hemvårdsenheter för att säkerställa att långsiktiga och hållbara effekter uppnås. Flertalet hemvårdsenheter har en snabb takt för att nå en mer balanserad verksamhet under 2021, och den höga utvecklingstakten behöver fortsätta. De enheter som identifierats ha en långsammare utvecklingstakt för att nå en balanserad verksamhet behöva vidta ytterligare åtgärder under 2021.

Arbetet framöver kräver samverkan mellan och inom verksamhetsgrenar. Det teambaserade arbetet där olika yrkesgrupper samarbetar och bidrar genom sina specifika kunskaper och erfarenheter blir här en betydande del. Även på ledningsnivå behöver ett fokus på samverkan finnas. Fokus på samverkan och samarbete behöver genomsyra hela organisationen. Samarbete över enhetsgränser finns mellan vissa

hemvårdsenheter och det behöver spridas inom hela hemvården i syfte att snabbare kunna anpassa verksamheterna efter behov.

En del i arbetet för en god ekonomisk hushållning är att undersöka möjligheterna till samverkan både kring lokaler och personalresurser mellan Vårdboendenämnden och Hemvårdsnämnden i syfte att skapa effektiviseringsvinster med bibehållen kvalitet. Ett pågående uppdrag finns att se över möjligheten till ett fördjupat samarbete avseende medarbetarresurser mellan Askenäs vård- och omsorgsboende och Östernärke hemvård. Även arbete för en flytt av del av Karlslunds hemvård in till Karlslundsgårdens lokaler har pågått under 2020 men pausats på grund av pandemin. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Flertalet hemvårdsenheter har under året arbetat för att, på ett långsiktigt och hållbart sätt, effektivisera verksamheterna i syfte att nå balanserade verksamheter. Detta arbete kommer att fortgå under 2021.

Under våren delades flera hemvårdsenheter till två mindre enheter; Östernärke hemvård delades till Hjälmarén och Kvismaren, Vasaenheten delades till Vasa och Nobelenheten och Almby hemvård delades till Almby och Markaenheten. Detta har medfört att samtliga hemvårdsenheter har blivit mer jämnstora och enheternas storlek ger bättre förutsättningar för respektive chef att arbeta för högre kvalitet och ökad effektivitet. Ledarskapet är en av de viktigaste delarna i förändringsarbetet och kvalitetsarbetet inom Hemvårdsnämnden. Ett gott ledarskap är en förutsättning för att skapa en trygg och trivsamt arbetsmiljö där det finns utrymme för utveckling, kreativitet och delaktighet.

Inom hemvårdens verksamheter har fyra nya enhetschefer rekryterats under 2020. Hösten har utifrån detta inneburit introduktion av dessa samt även inflöde av kunskap från andra verksamheter och kommuner, vilket är värdefullt för hela hemvården. Fortsatt introduktion och kollegialt stöd från enhetschefer behövs under 2021 med målsättningen att skapa en trivsamt arbetsmiljö och tillvaro för hemvårdens chefer vilka har en nyckelfunktion i verksamheten. Stabilitet i chefsledet är en viktig faktor framledes för hemvårdsverksamheten.

Det finns skäl att tro att pandemin får konsekvenser för den psykiska hälsan. Social gemenskap och stöd, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen är faktorer som främjar livskvaliteten bland äldre och förebygger fysisk och psykisk ohälsa. Det finns indikationer på att det finns ett uppdämt vårdbehov avseende både psykisk och fysisk hälsa och att det kommer att kräva resurser och insatser. Ett mycket stort antal insatser har genomförts från de delar av Förebyggande verksamhet som har fått ställa om istället för att ställa in. Här har också ett stort samarbete skett med civila aktörer.

På längre sikt finns stora utmaningar i att möta kommande medicinska behov och demografiska förändringar. På nationell nivå pågår en översyn av det kommunala uppdraget avseende vård- och omsorg samt en utredning kring resursfördelning inom vården. Förvaltningen behöver omvärldsbevaka och vara lyhörda kring om vad som pågår nationellt i dessa frågor för att kunna stå rustade inför framtida förändringar både gällande lagstiftning och politisk viljeinriktning. Utifrån detta är det även av stor vikt att satsningar på validering av omvårdnadspersonal inom hemvårdsverksamheten fortsätter. Det är även viktigt att det påbörjade arbetet inom förvaltningen, gällande förbättrat tillvaratagande av kunskaper som specialistundersköterskor får, fortsätter.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finnas inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	Utvecklad och ny samverkan med civila samhället Anpassat arbete med tillgängliggörande av kulturaktiviteter	Rehabiliterande arbetssätt har inte kommit igång i den omfattning som planerats pga. pandemin Implementeringen av IBIC har påbörjats men fortsatt arbete krävs under 2021
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	Äldreomsorgslyftet och arbete med bemanningsfrågan under pandemin Samordnat arbete med bemanning under pandemin	Antalet personer i arbetsmarknadsåtgärd bör öka
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	Samverkan internt och externt har utvecklats Stort förebyggande arbete	Systematiskt kvalitetsarbete Kunskap hos medarbetarna om psykisk hälsa Rehabiliterande arbetssätt har inte kommit igång i den omfattning som planerats pga. pandemin Implementeringen av IBIC har påbörjats men fortsatt arbete krävs under 2021
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Äldreomsorgslyftet och arbete med bemanningsfrågan under pandemin	Behovet kring ensamhetsproblematiken är större än vad verksamheterna kan tillgodose Utbildningsskuld som konsekvens av inställda utbildningar

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Inköp av ekologiska livsmedel har ökat inom dagverksamheter.	Arbetet med klimatbelastning har inte prioriterats under pandemin.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Det goda förändringsarbete som hittills gjorts inom strukturförändringsarbetet kvarstår, trots pandemin, och effekterna (bland annat högre nyttjandegrad, lägre icke debiterbar tid) påverkar det ekonomiska resultatet positivt. • Inom Hemvård LOV har övertidskostnaderna minskat markant (35 % exklusive covid-19) jämfört med 2019. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med strukturförändringsprogrammet ligger efter i planeringen pga. pandemin.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Hemvårdsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Utvecklad och ny samverkan med civila samhället Anpassat arbete med tillgängliggörande av kulturaktiviteter 	<ul style="list-style-type: none"> Rehabiliterande arbetssätt har inte kommit igång i den omfattning som planerats pga. pandemin Implementeringen av IBIC har skjutits fram pga. pandemin men bedöms ändå vara i en tredje fas av fyra i implementeringsprocessen för hemvårdsnämndens verksamheter

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Hemvård				
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besvärar av ensamhet	54 %	56 %	53%	Minska
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – hänsyn till åsikter och önskemål	89 %	89 %	92%	Öka
Antal anställda som deltagit i utbildning i mänskliga rättigheter (total antal anställda)	--2)	58 %	--1)	Alla
Förebyggande				
Antal deltagare på träffpunkt	90 000	90 000	19207 ³⁾	Behålla
Antal mottagare av frivilliginsatser	523	K 430 M 153 589	K 293 M 83 376	Öka
Antal frivilliga	396	K 296 M 91 387	K 253 M 96 349	Öka
Antal frivilliginsatser	13 529	12 347	8036	Öka
Andel nöjda med inflytande	92 %	83 %	--1)	Öka
Antal anställda som deltagit i utbildning i mänskliga rättigheter (total antal anställda)	--2)	98 %	95 %	Alla
Kommentarer till indikatorerna				
1) Uppgiften har inte inhämtats till årsberättelsen.				
2) Nytt mått 2019				
3) Gäller 1 jan-15 mars då träffpunkterna varit stängda för gruppverksamhet från och med 16 mars. Insatser har skett på individnivå och redovisas i antal insatser från hela enheten Frivilligt- och hälsofrämjande 15 mars – 31 december, se bilaga.				

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämndens åtagande:

- *Nämnden ska skapa förutsättningar för att implementera individens behov i centrum (IBIC) och rehabiliterande arbetssätt enligt plan.*

En stor del av det utvecklingsarbete som planerats inom förvaltningen gällande IBIC och rehabiliterande arbetssätt fick delvis pausas under året till förmån för hanteringen av pandemin.

Karla och Mikaeli hemvårdsområden är testområden för rehabiliterande arbetssätt. Där ingår även samverkan med bland annat dagverksamheter. Under årets första månader påbörjades arbetet med att ta fram rutiner och material. Dessutom genomfördes träffar med aktuella kunder. De effekter som har uppnåtts så här långt är att en del kunder numera kan klara vissa moment på egen hand utan stöd av hemvårdens medarbetare. Dessutom har insikten ökat avseende hur omvårdnadspersonalen kan arbeta förebyggande och se kundens potential och vad den enskilde individen klarar utan hemvårdens hjälp. En anpassning till nya arbetssätt pågår inom enheten frivilligt och hälsofrämjande inom förebyggande verksamhet för att arbeta områdes- och teambaserat utifrån arbetet med rehabiliterande arbetssätt. Syftet är att samordna kompetenserna men även skapa förutsättningar för nära samarbete med lokalsamhället i arbetet kring individen. Under hösten påbörjades även en serie reflektionsträffar med medarbetare från några av Hemvårdsnämndens verksamheter. Reflektionsträffarna behandlar grundpelarna i ett rehabiliterande arbetssätt. Också genomförandet av reflektionsträffarna har påverkats av pandemin och verksamheternas olika förutsättningar.

Individens behov i centrum, IBIC, är en förutsättning för rehabiliterande arbetssätt och införs tillsammans med Myndighetsverksamheten, Förvaltningen för sociala insatser (FSI) samt externa utförare. En mycket god samverkan sker mellan aktörerna och projektet för rehabiliterande arbetssätt vilket minimerar riskerna för parallella processer.

En introduktionsfilm om Individens behov i centrum, IBIC lanserades i början av 2020 men under våren fick utvecklingsarbetet i förvaltningen pausas till förmån för hanteringen av pandemin. Dock fortsatte arbetet med att färdigställa den webbutbildning som alla medarbetare ska genomföra. I slutet av sommaren återupptogs arbetet med att planera in utbildningstillfällen för chefer och ledare för att stärka dem i förändringsarbetet. Dokumentationsombuden har fått regelbunden utbildning under hela året för att stödja övriga medarbetare i förändringsarbetet. Nya mallar för

genomförandeplaner lanserades utom för korttidsvården och hemvården arbetar numera utifrån lagenliga genomförandeplaner i verksamhetssystemet istället för besöksplaner i TES.

Delaktighet från verksamheterna har bland annat bestått av dokumentationsombuden VISA och DRIVA-handledarna och referensgruppen samt diverse dialog- och informationsmöten. Socialt ansvarig samordnare, SAS, projektledare och dokumentationsombuden har haft regelbundna samverkansmöten för att hålla ihop förändringsarbetet.

På grund av pandemin har implementeringen försenats och verksamheterna har kommit olika långt. Därmed är det för tidigt att se några effekter samt att ett stort arbete kvarstår. Arbets- och tankesättet tar två-fyra år att implementera med följsam metodtrohet, ett engagerat ledarskap, stödjande organisation, utbildning samt handledning till personalen.

Nämnden har arbetat med hbtq-diplomering av några enheter inom Förebyggande verksamhet. Med anledning av pandemin har den inte till sin helhet kunnat genomföras under föregående år, men planeras att slutföras under 2021.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Nämndens åtagande:

- *Utveckla samverkan med civila samhället på bland annat träffpunkter och inom hemvården.*

Sedan tidigare har Förebyggande verksamheter genom enheterna Frivilligt- och hälsofrämjande, Anhörigcentrum, Personligt ombud och Minnesmottagningen en mycket god och omfattande samverkan med många civila aktörer. En samverkan som kommer många medborgare och hela förvaltningen till del, såväl för personer med hemvård som boende vid trygghets- och vård- och omsorgsboenden. Samverkan med civila samhället har till stor del fått nya former och arbetssätt i gemensamt syfte att bland annat förebygga ofrivillig ensamhet som uppkommit under pandemin. Flera civila aktörer som är samverkanspartner har också påverkats av pandemin och har fått anpassa sin verksamhet utifrån myndigheternas rekommendationer och lokala råd.

Samverkan har skett med såväl redan etablerade som med nya samarbetspartners. Ett samarbete som fördjupats och som bådär gott för framtiden, är till exempel med Röda Korset och Örebro Stadsmission som organiserar volontärer. Samtidigt har samverkan med vissa civila aktörer minskat vad gäller deltagande vid de under året stängda verksamheterna för gruppssammanskomster samt för besök vid vård- och omsorgsboende. Frivilligsamordnare från Förebyggande har under året haft i uppdrag att fördela ut inkomna uppdrag från förvaltningen till volontärer såväl inom Örebro kommun som Röda Korset och Örebro Stadsmission. Samarbete har också skett med ungdomsvolontärer med hemvist vid Tegelbruket. Genom samverkan med civila aktörer och med stöd av statliga medel har ett stort antal kulturaktiviteter kunnat genomföras vid trygghetsbostäder och vård- och omsorgsboenden.

Inom förvaltningen finns årligen närmare 350 – 400 egna volontärer som gör insatser av olika slag i stor omfattning utifrån enskilda behov. Insatserna riktas till boende vid vård- och omsorgsboende, enskilda äldre i ordinärt boende samt vid träffpunkter och Anhörigcentrum. Rådande läge under året har medfört att vissa insatser har minskat genom besöksförbud på vård- och omsorgsboende och stängda gruppsammankomster vid träffpunkter och Anhörigcentrum. Flertalet av förvaltningens enskilda volontärer är också själva i riskgruppen och insatserna har under pandemin därför framförallt varit stödande samtal via telefon och utomhusvistelse genom promenader samt inköp. Totalt under året har 349 volontärer varit aktiva och totalt 8036 insatser har utförts, varav 6 651 under pandemin.

För stöd och möjligheter till en ökad självständighet har IT-guiderna erbjudit telefonsupport under året samt individuellt stöd till boende på samtliga trygghetsbostäder genom säkra möten vid skärm. Flera av frågeställningarna kan relateras till behov kopplat till det rådande läget. De flesta frågeställningar handlar om e-post, matbeställningar, mobiltelefon, BankID samt 1177.

Minnesmottagningen har inte kunnat genomföra några informationstillfällen och utbildningar riktade mot bland annat civila samhället med anledning av pandemin. Ett fortsatt och utvecklat samarbete med civila samhället planeras genom att se över möjligheterna till digitala lösningar för möten, information och utbildningar.

Anhörigcentrum har haft minskad samverkan med civila aktörer då gruppaktiviteter ställts in. Ett antal frivilliginsatser har skett främst under årets första månader riktat till anhöriggrupper, vilka sedan under året har fått pausas. För att bibehålla uppbyggda relationer har utskick och digitala möten skett med samverkanspartner, bland annat med anhörigråden. Under hösten har en föreläsning om stress erbjudits även digitalt för att såväl enskilda anhöriga som volontärer skulle kunna ta del.

Samtliga verksamheter inom Förebyggande området har i sitt arbete med riktade insatser på individnivå informerat och vid behov lotsat vidare till civila aktörer. Informationsinsatser kring möjligheter till stöd från volontärer har bland annat också getts till hemvården och via webben.

Genom ekonomiskt stöd främjar Örebro kommun frivilliginsatser som är till gagn för äldres välbefinnande. Aktivitetsstödet söks av aktörer inom civila samhället och som bedriver aktiviteter riktade till kommunens äldre. Flera av aktörerna har under året inte kunnat genomföra alla planerade aktiviteter.

En konsekvens av pandemin är att kunder inom hemvården inte har deltagit i aktiviteter på tex träffpunkter eller haft möjlighet att använda sig av volontärer i samma utsträckning som tidigare. Besöks har skjutit upp eller helt ställt in vilket inneburit mer isolering och minskade sociala kontakter. För vissa kunder har handling varit en av de få aktiviteter som man tidigare genomfört men som de avstått ifrån under pandemin. Istället har handling skötts av personal, civila samhället eller genom onlinehandling.

Inom vissa enheter inom hemvården har samverkan med civila samhället utökats under pandemin och framför allt genom promenader tillsammans med kunderna. De effekterna som tydligast kunnat ses är att kunderna blir gladare och piggare efter en promenad ute i friska luften och en pratstund med andra personer än medarbetare inom hemvårdsenheten.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Under pandemin har en betydande samverkan skett mellan handläggare för kultur, Förebyggande verksamhet, och civila aktörer för anordnande av 192 kulturevenemang utomhus med dans, musik och sång riktade främst till vård- och omsorgsboende och Trygghetsbostäder. Det har möjliggjorts genom statliga stimulansmedel för att bryta ensamhet och isolering och därmed stärka psykisk hälsa. Insatserna har uppskattats mycket av de boende. Boende vid vård- och omsorgsboenden har också kunnat ta del av digital kultur genom ett samarbete med ABF och Medborgarskolan. En kartläggning av befintlig teknik på vård- och omsorgsboenden är gjord tillsammans med koordinators för testbädd äldre och funktionshindrade i syfte att möjliggöra för fler att ta del av kulturutbud digitalt.

Det finns vetenskapliga belägg om positiva samband mellan kultur och hälsa. Förväntade effekter av kulturaktiviteterna är att de bidrar till en meningsfull vardag. Till detta utvecklas också en samverkan mellan kommunen och civila samhället kring kulturaktiviteter.

Ett stort antal utomhusaktiviteter som utegympa, promenader och kulturaktiviteter har genomförts för en meningsfull vardag med social gemenskap, fysisk aktivitet och frisk luft riktat till personer i ordinarie boende.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Äldreomsorgslyftet och arbete med bemanningsfrågan under pandemin • Samordnat arbete med bemanning under pandemin 	<ul style="list-style-type: none"> • Antalet personer i arbetsmarknadsåtgärd bör öka

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Hemvård				
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärd ¹⁾	--	1	--	Öka
Förebyggande				
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärd ¹⁾	35	K13 M 11 24	K 5 M 0 5	Öka
Kommentarer till indikatorerna				
1) Gäller alla som är på någon form av bidrag som underlättar för att vara i sysselsättning, både hel eller del av lön.				
Det höga antalet 2019 innefattade även hemvården. I utfallet för 2020 saknas hemvården. Vidare har inga anvisningar skett under pandemin. Ett förändrat arbetssätt hos arbetskonsulenterna inom FUFA och hos Arbetsförmedlingen har också bidragit till minskningen.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Under pandemin har verksamheten fått begränsa mottagande av elever och praktikanter i verksamheten för att förhindra och dämpa smittspridning. Praktikanter från vissa prioriterade utbildningar så som till undersköterska, sjuksköterska, socionom och arbetsterapeut har prioriterats.

Valideringar har fortgått under 2020, dock har hemvårdens verksamheter endast haft ett fåtal medarbetare som validerats under 2020 med anledning av att valideringsplatserna i första hand har erbjudits medarbetare inom vård- och omsorgsboendes verksamheter. Fler valideringsplatser kommer att erbjudas hemvårdens medarbetare under våren 2021.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Ingår inte i nämndens uppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

En av de positiva effekterna av pandemin är att det blivit ett fokus på omvårdnadspersonal. Det handlar om kompetensnivån hos omvårdnadspersonalen i verksamheterna men även om kommande rekryteringsbehov och utbildning. Ett led i detta är riksdagens beslut om Äldreomsorgslyftet, som en del i åtgärds paketet i arbetet med Covid -19, med syftet att öka kompetens och rekrytera fler medarbetare till äldreomsorgen.

Målgrupperna för rekrytering till Äldreomsorgslyftet är permitterade, varslade och uppsagda från andra branscher samt visstidsanställda och timavlönade i våra verksamheter. Deltagarna ska studera 50 % och arbeta 50 % och vid antagningen ska de få en tillsvidareanställning på heltid. Utbildningen ska ske i enlighet med de nationella yrkesprogrammen till Vårdbiträde/Undersköterska.

Under pandemin kunde vi i Örebro län se varsel inom flera olika områden. Det i kombination med att nämnden behövde stärka upp med medarbetare för att kunna upprätthålla verksamheten under pandemin gjorde att vi kunde rekrytera in nya som snabbutbildades genom samarbete med Komvux och gavs anpassade arbetsuppgifter där behov uppstod. Verksamheten tog emot tre olika målgrupper och utbildningen anpassades därefter. Ett spår var personer som fanns hos arbetsmarknadsenheten, det andra var elever på SFI och det tredje spåret var personer som var uppsagda från andra branscher. Det gav ett mervärde för de enskilda personerna, bidrog till en stabilare bemanning, bättre arbetsmiljö och gjorde att kvaliteten hos kunderna kunde upprätthållas. 70 % av de som deltog fick efter utbildning arbete som timavlönad och/eller sommarvikarie inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Mottagandet av personer i arbetsmarknadsåtgärd har minskat under året då inga anvisningar har skett under pandemin. Tidigare år har verksamheterna tagit emot betydligt fler, men genom förändrat arbetssätt hos arbetskonsulenterna inom Förvaltningen för Arbete, utbildning och försörjning och Arbetsförmedlingen har det minskat.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan internt och externt har utvecklats • Stort hälsofrämjande och förebyggande arbete 	<ul style="list-style-type: none"> • Systematiskt kvalitetsarbete • Kunskap hos medarbetarna om psykisk hälsa • Rehabiliterande arbetssätt har inte kommit igång i den omfattning som planerats pga. pandemin • Implementeringen av IBIC har skjutits fram pga. pandemin men bedöms ändå vara i en tredje fas av fyra i implementeringsprocessen för hemvårdsnämndens verksamheter

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Hemvård				
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet	88 %	89 %	89%	Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besvärar av ensamhet	54 %	56 %	53%	Minska
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel nöjda	89 %	90 %	91%	Öka
Personalkontinuitet - hemvård	19,3	18,67	17,41	< 15
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - bemötande	97 %	97 %	98%	97 %
Förebyggande				
Andel nöjda med bemötande	100 %	100 %	-- ¹⁾	97 %
Brukarbedömning – trygghet, andel (%)	100 %	99 %	-- ¹⁾	Behålla
Kommentarer till indikatorerna				
1) Den sedvanliga enkätundersökningen har inte kunnat genomföras under året då dagverksamheterna inte har haft ordinarie verksamhet.				
Personalkontinuiteten har inte påverkats i den utsträckning som den kunnat göra under en pandemi utifrån sjukfrånvaro. En bidragande orsak till det kan vara att en del kunder avsåg sig insatser under en period.				

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Samverkan har varit ett ledord under året och särskilt med anledning av pandemin. Samverkan har utgått från att upprätthålla en trygg och säker vård med våra kunder i

fokus. Samarbetet med Region Örebro län har fördjupats och varit mycket gott under pandemin, likaså samverkan mellan Hemvårdsnämndens och Vårdboendenämndens verksamheter för att hitta bästa möjliga lösningar för våra kunder.

Arbete med införande av IBIC har skett tillsammans med Myndighetsverksamheten, Förvaltningen för sociala insatser (FSI) samt externa utförare. Den mycket goda samverkan mellan aktörerna och projektet för rehabiliterande arbetssätt minimerar riskerna för parallella processer.

Det har varit en god samverkan inom Vård- och omsorgscollege, där representanter finns i både den lokala och regionala styrgruppen. Samverkan sker främst med gymnasieskolorna och Komvux kring bland annat praktikplatser, validering samt utbildning till handledare, språkbud, specialistundersköterska och vårdbiträde inom ramen för Äldreomsorgslyftet.

Det har också varit en omfattande och god samverkan med civila aktörer, såväl enskilda volontärer som med organisationer, föreningar, studieförbund m.fl.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välståndens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

Nämndens åtagande:

Nämnden ska skapa förutsättningar för att implementera individens behov i centrum (IBIC) och rehabiliterande arbetssätt enligt plan. (Samma som målområde 4.1)

Dagverksamhet är till för personer med behov av stöd i den dagliga livsföringen. Det övergripande syftet är att ge tillgång till vardagsrehabilitering och specifik rehabilitering för att underlätta kvarboende i den ordinära bostaden. Det är en behovsbedömd insats enligt Socialtjänstlagen eller Hälso- och sjukvårdslagen.

Med anledning av Vård- och omsorgsförvaltningens inriktningsbeslut att arbeta för att minimera smittspridning av covid-19 ändrades verkställigheten av insatsen dagverksamhet med start från mitten av mars månad och berörde då 548 personer. Beslutet togs utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer och restriktioner för att minimera smittspridning. Det fanns också skäl för att omprioritera och omfördela resurser för att minska sårbarhet och att tillgodose de behov som ovillkorligen måste tillgodoses, vilket medförde att större delen av medarbetarna placerades vid vård- och omsorgsboende där behov av personalförstärkning bedömdes vara stort.

En mindre grupp medarbetare bestående av undersköterskor, arbetsterapeuter samt sjuksköterska svarade för att så långt som möjligt tillgodose individuella behov genom bland annat kontinuerliga trygghetssamtal, fysisk aktivitet/promenader, egen träningsprogram, lotsning med mera. Efter semesterperioden var i stort sett samtliga medarbetare tillbaka och fler individuella insatser blev möjliga och verksamheterna kunde också starta upp viss gruppverksamhet i september månad. Från första veckan i november stängdes åter dagverksamheterna som fysisk mötesplats och gruppverksamhet. Därmed skedde en återgång till individuella insatser med utgångspunkt från den enskildes hem och även deltagande i gruppaktiviteter utomhus. Enskilda anpassade besök på plats i dagverksamhet har skett framför allt riktat till personer med behov av

aktivitets- och funktionsträning och för personer inom dagverksamhet demens där anhöriga har haft ett behov av avlösning.

Beslutet om begränsad verkställighet och stängda verksamheter för gruppverksamhet har inneburit negativa konsekvenser för personer med behov av rehabiliteringsinsatser och en förlust för många av att inte kunna vara i ett socialt sammanhang. Ett mycket stort antal insatser har genomförts för de totalt 714 unika personer som varit inskrivna under året, vilket innebär 166 deltagare fler än vid införande av den begränsade verkställigheten och utlåningen av medarbetare till vård- och omsorgsboende. På grund av den begränsade verkställigheten har något färre ansökningar inkommit sett till året som helhet i jämförelse med tidigare år. Samtidigt visar det höga antalet inskrivna och även nyansökningar under perioden att de insatser som kunnat genomföras har haft betydelse för den enskilde. Personer har inte heller kunnat avslutas. En kö finns då nuvarande arbets sätt med helt riktade individinsatser är mycket resurskrävande. Ambitionsnivån att svara upp mot enskilda behov har varit stor och under tiden från mitten av mars till sista december har totalt 14 677 insatser utförts på individnivå utifrån enskilda behov. Uppföljningar som gjorts med deltagarna visar på stor betydelse av insatserna även om de långt ifrån har kunnat motsvara de bedömda behoven. För att minimera negativa konsekvenser har samverkan med Myndighetsavdelningen, hemtjänst, hemsjukvård och även med anhöriga skett.

Med anledning av utbrottet av covid-19 har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) riktat till bland annat dagverksamheter en tillsyn och begäran om uppgifter om säkerställande av kvalitet och säkerhet vid förändringar i socialtjänstinsatser för att tillgodose enskildas behov. Återkoppling på lämnade uppgifter har ej ännu skett.

Ängens minnesmottagning som drivs i samverkan med regionen har till största delen varit stängd under våren och sommaren. Under nedstängningen har medarbetarna under stor del av tiden varit utlånade till andra verksamheter inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Sedan september månad har verksamheten återupptagits. Under tiden med stängning har sökanden hänvisats till sin vårdcentral. Den uppkomna kön under stängningen är nu till årets slut avverkad och nya sökanden kan med start 2021 tas emot. Fortsatt är ”drop-in” mottagningen stängd.

Det stora antalet och ofta komplexa samtal till Anhörigcentrum visar att det för många anhöriga under året varit tungt och fyllt av oro samt i vissa fall också förlust av närstående. Det har också inkommit fler som är i en anhörigsituation. Stor del av året har alla gruppaktiviteter och större arrangemang varit inställda. Det har också inneburit att anhöriggrupperna som har en viktig funktion där anhöriga möter andra anhöriga har fått pausats. För att möta upp har bland annat stöd på individnivå skett genom utökade telefontider, enskilda besök, walk and talk med mera. Enskilda samtal via telefon eller vid enskilt möte är 1553 under perioden med stängning och det är nästintill en 100 procentig ökning i jämförelse med föregående år. Uppföljningar av givet stöd visar på den stora betydelsen stödet har för den enskilde anhörigas mående. Ett ökat stöd har också getts till andra enheter och verksamheter.

Anhörigcentrum arbetar också med utbildning av anhörigombud och under hösten skickades en enkät till chefer och anhörigombud inom Vård- och omsorgsförvaltningen och Förvaltningen för sociala insatser samt till externa utförare med syfte att fånga upp arbetet med anhörigfrågor och behov av stöd från Anhörigcentrum. Totalt svarade 96 chefer och 85 anhörigombud. Resultatet av enkäten visar att verksamheterna generellt har god kunskap om vikten av anhörigstöd, men också att det finns många nya chefer som har behov av mer information och stöd. Vad gäller anhörigombuden så uppges att man har rutiner för anhörigstöd och upplever att anhörigperspektivet får utrymme på arbetsplatsen. Sammantaget kan sägas att resultaten är positiva och fortsatt analys sker

liksom återkoppling till svarande. Utbildningar som ges vid universitet till bland annat sjuksköterske- och socionomprogrammet har kunnat genomföras digitalt.

Gästrum på Anhörigcentrum kan erbjudas efter överenskommelse mellan närstående, anhörig och personal. Syftet med gästrummen är att ge anhörig möjlighet till avlösning för egen vila eller egna aktiviteter. Gästrummen (2 st) finns på vård- och omsorgsboendet Skebäcksgården. Beläggningen på gästrummen har ökat i jämförelse med föregående år. Orsaken till att anhörig behövt avlösning har varit trötthet och behov av vila, tidigare år har det ofta handlat om resa eller annan aktivitet. Vad gäller den närståendes/gästens tillstånd har grunden varit en demenssjukdom i stället som tidigare personer med en fysisk funktionsnedsättning. En slutsats är att isoleringen under året varit ansträngande för den anhöriga och att avlösning genom dagvård för demenssjuka inte har kunnat ske på samma sätt som tidigare.

Brukarundersökningsresultatet för 2020 är relevant att belysa även om besvarandet skedde precis före pandemin, vilket bör beaktas. Resultatet visar på hemvårdens kunder upplever sig bra bemötta av hemvårdens medarbetare (99%) och resultatet har förbättrats de senaste tre åren. Hemvårdens kunder har ett stort förtroende för hemvårdspersonalen (92%). Upplevelsen är även att hänsyn tas till åsikter och önskemål (91%) och resultatet har förbättrats under de senaste tre åren. Även upplevelsen av trygghet är hög (89%) och den har också ökat under de senaste tre åren. Sammantaget upplever sig de flesta vara nöjda med hemvården (91%) och även detta har ökat under de senaste tre åren.

De delar som behöver belysas som utvecklingsområden utifrån brukarundersökningsresultatet är framför allt att det finns en relativt stor upplevd ensamhet bland våra äldre, endast 48% upplever sig inte besväras av ensamhet. Det finns även utvecklingsdelar gällande den upplevda påverkansmöjligheten för tiden för hjälpen där 56% upplever sig kunna ha påverkansmöjligheter. Av de svarande upplever 63% att det är tydligt vart man ska vända sig för synpunkter och klagomål. Det finns förbättringspotential gällande upplevelsen av att få information vid tillfälliga förändringar (70%). Det upplevs även vara svårigheter att få kontakt med personalen vid behov (74%).

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Diskussionen om den försämrade psykiska hälsan har varit central under pandemin och mycket arbete har fokuserat på arbetet med att motverka psykisk ohälsa kopplad till den ensamhet som pandemin bidragit till. Nämndens fokus har legat på att värna om riskgrupperna parallellt med att fortsätta med stödinsatser i en anpassade former. Oro och ensamhet uttrycker sig på olika sätt och kunskap gällande psykisk ohälsa hos våra medarbetare är av stor vikt.

Ett mycket stort antal stöd- och trygghetsamtal och andra insatser har skett från förebyggande verksamheter, totalt 45 136, varav 16 510 samtal och från enskilda volontärer 6 651, totalt 21 328 samtal. Vidare har ett stort antal kulturaktiviteter skett vid vård- och omsorgsboende och trygghetsbostäder. Ett samarbete har också inletts med mobila psykiatriteamet i regionen för utbildningsinsatser till medarbetarna inom verksamhetsområdet.

Tre utbildningar i MHFA - Första hjälpen till psykisk hälsa har kunnat genomföras under året. Fler var planerade, men fick ställas in på grund av beslut om att endast digitala utbildningar skulle genomföras. MHFA är ett vetenskapligt utvärderat och internationellt första hjälpen-program vid olika psykiska tillstånd. Syftet med utbildningen är att öka kunskapen om psykisk ohälsa, bemötande, stöd och hur man känner igen olika symtom. Målgruppen för årets utbildningar har varit främst omvårdnadspersonal. Utbildningen genomförs genom utbildade instruktörer från den Förebyggande verksamheten med behörighet att organisera och utbilda. Resultaten av utvärderingar från deltagarna är mycket goda. Behovsinventering från verksamheterna visar på ett stort behov av utbildningen. Fler utbildningstillfällen planeras till 2021. Möjligheter att genomföra utbildningen digitalt under kommande vår undersöks.

Under året har Personligt ombud haft en ökad tillströmning av personer med psykiska funktionsnedsättningar och med behov av stöd. Flera av ärendena har varit omfattande med komplexa behov av stöd inom flera olika livsområden, vilket också påverkat tidsåtgången. Det är jämfört med tidigare betydligt fler personer som har blivit hänvisade till Personligt ombud från andra instanser. Sammantaget har det inneburit att det har varit en konstant kö av 10 – 15 personer och att prioriteringar har fått göras.

De främsta orsakerna till sökt stöd är kontakt med myndigheter, sjukvård och ekonomi, följt av stöd för sysselsättning, struktur i vardagen, bostad och att bryta isolering. Fler personer som är bostadslösa och har psykisk ohälsa samt personer som uppvisat tecken på att vara suicidala på grund av sin livssituation har sökt stöd hos Personligt ombud under året. Även vuxna barn som bor hemma hos föräldrar har sökt kontakt, för att få stöd till egen bostad, försörjning och samhällskontakter.

En slutsats är att nuvarande läge med pandemin ger ökade svårigheter för en del personer med psykisk funktionsnedsättning och att det i dagsläget finns svårigheter för Personligt ombud att möta det ökade behovet av stöd inom rimlig tid.

Brukarundersökningar visar att ensamhet är det största problemet för många äldre, något som kan ta sig uttryck i oro och depression. Ett sätt som kan bidra till ökat välbefinnande och minskad ensamhetskänsla kan vara att använda internets möjligheter. Utifrån detta skickades under hösten ett brev till hemvårdens kunder med information om hur internet kan vara ett verktyg för mental stimulans, utmanande aktiviteter och sociala nätverk. Sociala aktiviteter motverkar upplevd ensamhet, som är vanligare vid åldrande, och är därmed hälsofrämjande. Detta gäller även om de sociala aktiviteterna sker över internet. Äldre som saknar kunskap och praktisk erfarenhet av internet riskerar att stängas ute från många delar av samhället. Via detta informationsbrev till hemvårdens kunder så erbjöds även att hemvårdens medarbetare kan stödja gällande användande av internets möjligheter. Inköp av iPads har skett till samtliga hemvårdsenheter under hösten i syfte att medarbetarna ska kunna ta med en surfplatta hem till våra äldre och visa specifika delar som önskas stöd och hjälp med för att underlätta vardag och att kunna utöka sociala kontakter.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Nämndens åtagande:

- ***Personerna inom hemvårdens verksamheter ska känna sig trygga och upplevelsen av ensamhet ska minska.***

Väl känt är att ensamhet och social isolering har negativ påverkan på hälsan såväl psykiskt som fysiskt och det är en utmaning även sedan tidigare. Känslan av ensamhet kan väcka känslor av övergivenhet och otrygghet, skapa ångest, oro och nedstämdhet. Ur ett folkhälsoperspektiv kan de negativa konsekvenserna av isolering och inaktivitet bli förödande och kan komma att kräva stora resurser framöver.

Inom ramen för Förebyggande området i Vård- och omsorgsförvaltningen finns verksamheter som i den vanliga vardagen arbetar med hälsofrämjande och förebyggande insatser för äldre och även för stöd till anhöriga. Verksamheterna har under året fått ställa om arbetssätt för att möta olika behov och konsekvenser av begränsningar som uppkommit stor del av året. Ett stort antal av de 45 136 insatserna som har genomförts har bidragit till att för att så långt som möjligt motverka ensamhet och otrygghet. Till detta tillkommer det stora antalet insatser som genomförts av civila samhället.

För att minimera smittspridning har restriktioner medfört att träffpunkter, dagverksamheter och Anhörigcentrum stängdes i mitten av mars månad som fysiska mötesplatser. Sammantaget är det i normalfallet mycket stora volymer av medborgare i bred bemärkelse som tar del av verksamheterna både på individ och gruppnivå. Många äldre har genom begränsningar av sociala kontakter förlorat ett för dem viktigt socialt sammanhang och rehabiliteringsprocesser vid dagverksamhet har i vissa fall bromsats, vilket i sin tur lett till ökad inaktivitet. Möten med anhöriga och vänner har begränsats. Uppföljningar med målgrupperna visar att var efter tiden har gått har alltför uttryckt stor saknad av ett socialt sammanhang, frustration, oro och även att en del personer tycker att livet har blivit innehållslöst. Uppföljningarna visar på hur stark påverkan isoleringen har haft, men också på hur stor betydelse insatser som kunnat genomföras från verksamheterna har haft för måendet. Att få kontinuerliga trygghetssamtal har visat sig vara viktigt för många. Många insatser kopplat till utomhusaktivitet, som till exempel promenader och fika utomhus, och att se andra människor har varit mycket uppskattat även under sämre väderförhållanden. De negativa konsekvenserna riskerar att förvärras ju längre pandemin pågår. En förhoppning är att verksamheterna genom kommande vaccinationer åter ska kunna öppna upp för ordinarie verksamhet.

Många kunder inom hemvården är starkt påverkade av att deras anhöriga inte besöker dem som tidigare. I de fall man upptäcker det så ser man över vad kunden har beviljat i sitt beslut om man har möjligheter till ökad social samvaro. Detta sker också i dialog med biståndshandläggaren för och ansökan om tid för social samvaro.

Upplevelsen är att de kunder som fått mer tid beviljad i form av social samvaro har blivit nöjda även om många saknar sina anhöriga. Vårre kan vara med de kunder som inte vill att hemvården ska vara där och inte heller vill ha social samvaro. Där har man sett att de blir mer isolerade under pandemin. Här behöver man jobba med att minska antalet personal som för dem är kända och på så sätt möjligtvis bryta ensamheten.

Inom hemvården har enheterna försökt hitta andra former av social samvaro. Detta har varit begränsat eftersom det måste ske inom ramen för den tid kund är beviljad. Det kan vara promenader utomhus men även sociala aktiviteter inomhus.

Tillgänglighet kan ses som en trygghetsskapande åtgärd och inom hemsjukvården har man satsat på koordinatörer som tar inkommande samtal och lotsar vidare. Det har till effekt att patienter och anhöriga alltid kommer i kontakt med oss även om den egna sjuksköterskan eller arbetsterapeuten, har en ledig dag.

Inom förvaltningen finns ett förbättringsområde i att på ett mer systematiskt sätt följa upp vården och omsorgen genom egenkontroller, avvikelser, klagomål och synpunkter med syftet att få kunskap om vad vi behöver göra för att öka kvaliteten i verksamheten. Under 2020 har trots pandemin en satsning gjorts på att utveckla strukturerna för det systematiska kvalitetsarbetet. Det har bland annat innefattat att tydliggöra processer, utveckla egenkontroller samt att systematisera avvikelser och riskanalyser. Genom att utveckla och tydliggöra det lokala ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete ser förvaltningen stora möjligheter att utveckla verksamheten samt att säkra verksamhetens kvalitet. En kvalitetsberättelse för Vård- och omsorgsförvaltningen i Örebro kommun har tagits fram. Berättelsen är framtagen utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) och den är den första i sitt slag för Vård- och omsorgsförvaltningen. Berättelsen fokuserar på ett antal områden som är av övergripande karaktär och ska ses som ett komplement till förvaltningens årsberättelse och Patientsäkerhetsberättelsen.

Ekonomiska missförhållanden fortsätter och/eller ökar inom verksamheterna. Av 22 rapporter från hemvården handlar 16 om ekonomiska missförhållanden. Några enheter har fler rapporterade ekonomiska missförhållanden än andra. I dessa verksamheter har SAS gjort besök på APT för att berätta om rapporteringsskyldigheten och hur vi utreder och hanterar misstänkta stölder. Den nuvarande riktlinjen för hantering av brukares privata medel är aningen otydlig och en ny riktlinje kommer att tas fram tillsammans med Förvaltningen för sociala insatser (FSI). Arbetet är försenat på grund av pandemin.

Precis som tidigare har vi små möjligheter att agera och det har inte skett någon förändring i hur polisen hanterar dessa ärenden. Antalet rapporter från Hemvården under år 2020 har minskat med 7 i jämförelse med år 2019. Det kan möjligen finnas en koppling till pandemin så tillvida att Lex Sarah-rapporter och avvikelser inte prioriterades när verksamheten haft fullt fokus på att arbeta med att skydda våra äldre från smitta.

Ingen händelse har utifrån kriteriet att händelsen bedöms som ett allvarligt missförhållande som innebär, eller har inneburit, ett allvarligt hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL
Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

Personligt ombud har haft en ökning av antalet personer som riskerar att bli bostadslösa eller är bostadslösa.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Äldreomsorgslyftet och arbete med bemanningsfrågan under pandemin 	<ul style="list-style-type: none"> Behovet kring ensamhetsproblematiken är större än vad verksamheterna kan tillgodose Utbildningsskuld som konsekvens av inställda utbildningar

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Hemvård				
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet	88 %	89 %	89%	Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – besvärar av ensamhet	54 %	56 %	53%	Minska
Förebyggande				
Brukarbedömning – trygghet, andel (%)	100 %	99 %	-- ¹⁾	Behålla
Kommentarer till indikatorerna				
1) Den sedvanliga enkätundersökningen har inte kunnat genomföras under året då dagverksamheterna inte har haft ordinarie verksamhet.				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Nämndens åtagande:

- Personerna inom hemvårdens verksamheter ska känna sig trygga och upplevelsen av ensamhet ska minska. (Samma som 4.3)

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Ingår inte i nämndens grunduppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov**

Ingår inte i nämndens grunduppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

En av de positiva effekterna av pandemin är att det blivit ett fokus på omvårdnadspersonal. Det handlar om kompetensnivån hos omvårdnadspersonalen i verksamheterna men även om kommande rekryteringsbehov och utbildning. Ett led i detta är riksdagens beslut om Äldreomsorgslyftet, som en del i åtgärds paketet i arbetet med Covid -19, med syftet att öka kompetens och rekrytera fler medarbetare till äldreomsorgen.

Målgrupperna för rekrytering till Äldreomsorgslyftet är permitterade, varslade och uppsagda från andra branscher samt visstidsanställda och timavlönade i våra verksamheter. Deltagarna ska studera 50 % och arbeta 50 % och vid antagningen ska de få en tillsvidareanställning på heltid. Utbildningen ska ske i enlighet med de nationella yrkesprogrammen till Vårdbiträde/Undersköterska.

Under pandemin kunde vi i Örebro län se varsel inom flera olika områden. Det i kombination med att nämnden behövde stärka upp med medarbetare för att kunna upprätthålla verksamheten under pandemin gjorde att vi kunde rekrytera in nya som snabbutbildades genom samarbete med Komvux och gavs anpassade arbetsuppgifter där behov uppstod. Det gav ett mervärde för de enskilda personerna, bidrog till en stabilare bemanning, bättre arbetsmiljö och gjorde att kvaliteten hos kunderna kunde upprätthållas.

För att möta personer i olika behovssituationer som ständigt förändras behöver medarbetare kontinuerlig kompetensutveckling. Under den pågående pandemin har flera utbildningar inte varit möjliga att genomföra vilket kan medföra att medarbetares förutsättningar att ge den bästa vården och omsorgen minskar. Det är därför viktigt att göra en omstart och i möjligaste mån genomföra utbildningar och kompetensutvecklingsinsatser för att säkra en god kvalitet på vården och omsorgen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Pandemin har begränsat nämndens arbete utifrån målet. Enskilda aktiviteter och utomhusaktiviteter som till exempel utegympa, promenadgrupper och kulturaktiviteter har genomförts för social gemenskap, frisk luft och fysisk aktivitet. Det milda vädret under hösten har möjliggjort att många utomhusaktiviteter har kunnat fortsätta. Som en del i att förhindra och begränsa smittspridningen har många andra aktiviteter fått ställas in då träffpunkter, dagverksamheter, Anhörigcentrum har varit stängda för gruppverksamhet. Till detta har seniorrestaurangerna, som är viktiga mötesplatser för många, varit stängda sedan i mitten av mars. Medarbetare från Förebyggande verksamheter har en stor del av året i samverkan med Måltidsenheten varit behjälpliga med hantering av 12 583 lunchlådor vid seniorrestauranger.

Seniorpuls är en beslutad social investering som inte har kunnat genomföras enligt plan under året. Syftet är att genom utvecklade seniorträffar som metod bidra till ökad jämlikhet i hälsa bland äldre personer genom att främja ett hälsosamt åldrande i bostadsområden med socioekonomiska utmaningar. Målgrupp för satsningen är personer som är 65 år eller äldre och som bor i ordinärt boende i områdena Varberga och Oxhagen. Insatsen har varit planerad till perioden 2020–2022, men hann inte mer än starta i mars innan alla gruppaktiviteter fick pausas på grund av restriktionerna. Under året har fortsatt kontakt skett med samtliga deltagare och en del aktiviteter har skett i form av individuella insatser och utomhusaktiviteter. Återstart av projektet enligt plan sker så fort möjlighet ges.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Inköp av ekologiska livsmedel har ökat inom dagverksamheter 	<ul style="list-style-type: none"> Arbetet med klimatbelastning har inte prioriterats under pandemin

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel matsvinn dagverksamheter	18,3 %	10,9 %	-- ¹⁾	Behålla
Andel inköpta ekologiska livsmedel dagverksamheter (andel i kr)	75,4 %	69,41 %	77,36%	75 %
Kommentarer till indikatorerna				
1)Mätningen har uteblivit pga. pandemin då inga luncher har serverats.				
Inköp ekologiska livsmedel begränsade till sammantaget ett kvartal p.g.a. stängda verksamheter.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

Ingår inte i nämndens grunduppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Ingår inte i nämndens grunduppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Ingår inte i nämndens grunduppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Sedan värmebøljan 2018 har nämnden arbetat aktivt med informationsinsatser och rutiner kopplat till värmebølja. Under pandemin och den bitvis varma sommaren krävdes ytterligare åtgärder. Folkhälsomyndigheten kom ut med riktlinjer för värmebølja i kombination med pandemi och utifrån det har verksamheten arbetat med extra åtgärder i form av informationsinsatser och beredskap. Ett antal AC-anläggningar köptes in under våren 2020 till hemvårdens verksamheter främst i syfte att användas i hemmet vid vård av covidsjuka.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Det goda förändringsarbete som hittills gjorts inom strukturförändringsarbetet kvarstår, trots pandemin, och effekterna (bland annat högre nyttjandegrad, lägre icke debiterbar tid) påverkar det ekonomiska resultatet positivt • Inom Hemvård LOV har övertidskostnaderna minskat markant (35 % exklusive covid-19) jämfört med 2019 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med strukturförändringsprogrammet ligger efter i planeringen pga. pandemin

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Hemvård				
Ekonomisk ramavvikelse, mkr	-90,8	-100,4	-75,7 ¹⁾	Ekonomi i balans
Kostnad per utförd hemtjänststimme, kr	558	579	584 ²⁾	Pris 2020
Nyttjandegrad hemvård	59 %	57 %	60 %	76 % ³⁾
Andel undersköterskor av omvårdnadspersonal	-- ⁴⁾	K 87,9 % M 70 % 85,1 %	K 90 % M 79,1 % 88,2 %	90 %
Andel heltidsanställda av omvårdnadspersonal	K 42,7 % M 43,0 % 42,8 %	K 44,2 % M 54,4 % 45,7 %	K 47,3 % M 60,2 % 49,4 %	Öka
Andel enheter med HME-värde på minst 78	69,6 %	55 %	63,6 %	100 %
Sjukfrånvaro i % av arbetstid	K 7,9 % M 3,6 % 7,3 %	K 7,6 % M 4,5 % 7,1 %	K 11,3 % M 7,5 % 10,6 %	Minska
Korttidssjukfrånvaro dagar/anställd, dag 1-14	K 10,8 M 9,8 10,7	K 10,9 M 10,6 10,8	K 16,7 M 17,1 16,8	< 7
Andel chefer 10-30 medarbetare	24 %	47 %	66 %	Öka
Förebyggande				
Ekonomisk ramavvikelse, mkr	2,8	1,0	16,5 ⁵⁾	Ekonomi i balans
Nyttjandegrad dagverksamhet	91 %	92 %	-- ⁶⁾	90 %
Andel undersköterskor av omvårdnadspersonal	--	K 97,5 % M 100 % 97,6 %	K 97,2 % M 100 % 97,4 %	90 %
Andel heltidsanställda av omvårdnadspersonal	K 74,4 % M 100 % 75,6 %	K 76,7 % M 100 % 77,8 %	K 78,9 % M 100 % 80 %	Öka
Andel enheter med HME-värde på minst 78	100 %	100 %	83,3 %	100 %
Sjukfrånvaro i % av arbetstid	K 5,6 % M 1,6 % 5,3 %	K 4,2 % M 2,2 % 4,0 %	K 6,6 % M 9,7 % 6,8 %	Minska
Korttidssjukfrånvaro dagar/anställd, dag 1-14	K 4,9 M 4,8 4,9	K 5,9 M 6,5 5,92	K 13,7 M 16,6 13,9	< 5
Andel chefer 10-30 medarbetare	80 %	100 %	80 %	Öka

Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (totala antalet utförda genderbudgetanalyser) ⁷⁾	0 (1)	0(1)	0(1)	Följemått
Kommentarer till indikatorerna				
1) Exklusive beräknade effekter av covid-19, 78,2 mnkr.				
2) Exklusive beräknade effekter av covid-19, 587 kr/timme.				
3) Målvärde för att klara ekonomi i balans.				
4) Måttet finns inte då Hemvårdsnämnden bildades 2019.				
5) Exklusive beräknade effekter av covid-19, 1,9 mnkr.				
6) Ingen uppföljning har gjorts då verksamheten varit stängd en stor del av året.				
7) 2017 års genderbudgetanalys tittade på anhörigstöd och larm. Undersökte 2018 personalkontinuitet som individen möter i egenskap av hemvårdstagare. Visade på inga större skillnader. 2019 års analys undersökte beviljad och utförd tid. Visade på viss skillnad.				
Den ökade sjukfrånvaron och korttidssjukfrånvaron är till stor del en effekt av den pandemi vi är i och att medarbetare varit hemma vid minsta symptom.				

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Nämndens åtagande:

Genomföra insatser för att nå effektmålen¹ inom strukturförändringsprogrammet i syfte att hemvårdens verksamheter uppnår en ekonomi i balans, ökad kvalitet och bättre arbetsmiljö.

Arbetet med strukturförändringsprogrammet inom hemvårdens verksamheter blev till större delen pausat under våren och sommaren på grund av pandemin. Under september återupptogs arbetet igen i en hanterbar takt utifrån pandemins utveckling. Arbete har under året i möjligaste mån fortsatt fokuseras på planeringsprocessen och att öka den debiterbara nyttjandegraden i syfte att uppnå en ekonomisk balans. Utifrån medarbetarperspektivet har fokus lagts på tempmätningar och att minska sjukfrånvaro i syfte att värna om medarbetarnas hälsa. Dessutom har fortsatt fokus lagts på kompetensstyrningsmodellens möjligheter och att arbeta med individuell återkoppling mellan chef och medarbetarna. Utifrån verksamhetsperspektivet har fokus kraftigare riktats mot att utveckla teamträffar och kontaktmannaskapet, en ökad kvalitet i dokumentationen samt att öka personkontinuiteten. Dessutom har en översyn påbörjats gällande ombudsuppdragen inom hemvårdsverksamheterna i syfte att säkerställa kvaliteten och kunskapspridning via ombud i verksamheten.

Digital teknik har stor potential att bidra till att äldre personer och andra med funktionsnedsättning ska kunna bo kvar hemma, ha en ökad självständighet, känna sig

¹ De tre effektmålen är: Ekonomi i balans, Bättre arbetsmiljö, Ökad kvalitet

trygga och delaktiga i samhället och även nå en bättre hälsa. Valfärdsteknik möjliggör också till ett effektivt arbetssätt inom förvaltningen. Valfärdsteknik inkluderar bland annat digitala trygghetslarm, tele- och videokommunikation, sensorer i hemmet, ett mobilt arbetssätt samt övriga e-tjänster som ger ett mervärde för den enskilde individen.

Flera åtgärder har gjorts för att snabba på digitaliseringen i vård och omsorg.

- Alla vård- och omsorgsboenden har surfplattor för att underlätta digitala möten mellan hyresgäster och anhöriga
- Träffpunkter har surfplattor och tidsbokning för individuellt stöd från IT-guiderna
- Utökad stöd till onlinehandling i samtliga hemvårdsenheter
- Civila samhället och andra kulturbärare har ställt om till digitala mötesformer som till exempel studieförbund som bjuder in till digitala kulturyttringar
- Ökat digitalt utbildningsutbud för medarbetare
- Test av ny sensorteknik i ett vård och omsorgsboende i Smart blocks projektet.
- Digitala möten istället för fysiska möten
- Webbinarier som föreläsningsform - resfria möten
- Ökad samverkan med Region Örebro län för att underlätta digital överföring av information mellan de olika huvudmännen

Under 2020 har även breddinförandet av onlinehandling fortsatt inom hemvårdens verksamheter. Upphandlingsprocessen genomfördes under februari 2020 och avtal tecknades med två matvaruleverantörer. Ipads beställdes samtidigt och levererades till samtliga hemvårdsenheter. Detta medförde att hemvårdsverksamheterna var förberedda för utökade volymer av onlinehandling i mars vid pandemins början. Samtidigt förlängdes även beslutet om inköp inom 8-timmars-fri-service som annars var tänkt att avslutas fr o m 31 mars. Beslutet förlängdes året ut 2020.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Ingen uppföljning av detta har gjorts under pandemin.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och

behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Nämndens åtagande:

- ***Säkerställa förvaltningens möjlighet att rekrytera rätt kompetens och upprätthålla kompetensen hos medarbetarna.***

En av de positiva effekterna av pandemin är att det blivit ett fokus på omsorgspersonal. Det handlar om kompetensnivån hos omvårdnadspersonalen i verksamheterna men även om kommande rekryteringsbehov och utbildning. Ett led i detta är riksdagens beslut om Äldreomsorgslyftet, som en del i åtgärds paketet i arbetet med Covid -19. Målgrupperna för rekrytering till Äldreomsorgslyftet är permitterade, varslade och uppsagda från andra branscher samt visstidsanställda och timavlönade i våra verksamheter. Deltagarna ska studera 50 % och arbeta 50 % och vid antagningen ska de få en tillsvidareanställning på heltid. Utbildningen ska ske i enlighet med de nationella yrkesprogrammen till Vårdbiträde/Undersköterska.

Under pandemin kunde vi i Örebro län se varsel inom flera olika områden. Det i kombination med att nämnden behövde stärka upp med medarbetare för att kunna upprätthålla verksamheten under pandemin gjorde att vi kunde rekrytera in nya som snabbutbildades genom samarbete med Komvux och gavs anpassade arbetsuppgifter där behov uppstod. Det gav ett mervärde för de enskilda personerna, bidrog till en stabilare bemanning, bättre arbetsmiljö och gjorde att kvaliteten hos kunderna kunde upprätthållas.

2020 års HME för hemvårdsnämnden är 79 vilket är detsamma som föregående år och i nivå med Örebro kommuns resultat. Dock finns en skillnad då förebyggandeverksamheten har ett HME 87 (samma som föregående år) och hemvårdsverksamheten ligger på 78. En orsak till det lägre resultatet kan vara att delindex ledarskap är lägre, vilket i sin tur kan bero på att hemvården nyligen gjort om i chefsorganisationen (avdelningscheferna togs bort och ersatts med två verksamhetschefer och enheterna omfördelades).

I januari 2020 påbörjades ett arbete att ta fram en strategisk plan för kompetensförsörjning inom förvaltningen. Arbetet pausades på grund av pandemin men planeras återupptas under 2021.

From mars 2020 ställdes i stort sett alla salsutbildningar in eller ställdes om till digitala utbildningar. Introduktionsutbildning i manuell förflyttning och lyftkörkort har genomförts i anpassad form under större delen av året, men från och med november 2020 ställdes även denna utbildning in utifrån skärpta nationella föreskrifter och allmänna råd med anledning av covid-19. Den återupptas nu i början av 2021 i anpassad form. Även andra planerade aktiviteter kopplade till kompetensutveckling har till stor del pausats under året med förhoppning om att kunna göra ett omtag under 2021. Det gäller till exempel uppföljning av befintliga utbildningar, framtagande av nya utbildningar, uppföljning av introduktionsmaterial, uppföljning och framtagande av uppdrag för ombud och internutbildare, framtagande av organisation för specialistundersköterskor samt uppdatering av kompetenstrappor. Även det centrala arbetet *Säkra kompetensen* som samordnas av HR-avdelningen har till stor del pausats.

Egenkontroll av förvaltningens samlade kompetensbehov inför 2021 har genomförts under hösten 2020. Utifrån denna egenkontroll har en central och förvaltningsövergripande kompetensutvecklingsplan för utbildning och budget tagits

fram för 2021. De slutsatser som kan dras från egenkontrollens resultat både från 2020 och 2019 är att flera av de utbildningar som erbjuds internt inom förvaltningen inte har ett utbud av utbildningsplatser som täcker de behov som anges. Under senare delen av året har förvaltningen tagit beslut om en kompetenstrategi inom demensområdet.

5 Analysunderlag – ekonomi.

5.1 Årets resultat – ekonomi

Hemvårdsnämnd totalt	Budget 2020	Utfall 2020	Bud-Utf 2020	Bud-Utf 2020	Bud-Utf 2019	Bud-Utf 2019
tkr	tkr	tkr	tkr avvikelse	% avvikelse	tkr avvikelse	% avvikelse
Förebyggande verksamhet	-98 042	-81 491	16 549	17%	1 034	1%
Hemvård	-149 757	-225 414	-75 657	-51%	-100 426	-64%
Övergripande verksamhet	-9 902	-5 289	4 614	47%	2 847	37%
Förvaltningsövergripande verksamhet	-11 004	-9 506	1 498	14%	1 236	10%
Politisk verksamhet inkl planeringsreserv	-935	-764	171	18%	1 099	57%
Ej utfördelat effektiviseringskrav	1 685	0	-1 685	100%	-4 671	100%
Totalt Hemvårdsnämnd	-267 956	-322 465	-54 509	-20%	-98 881	-36%
Varav intraprenad Dagverksamhet demens	-12 928	-9 668	3 260	25%	-361	-3%
Totalt Hemvårdsnämnd exkl intraprenaden	-255 028	-312 797	-57 769	-23%	-98 520	-37%
Ingående ackumulerat resultat intraprenader 2020				478		
Ianspråktagande ack resultat 2020				0		
Nya underskott 2020						
Nya överskott 2020 ¹⁾				3 260		
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2020				3 738		
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat intraprenader						
Årets avvikelse exkl. intraprenader				-57 769		
Årets avvikelse intraprenader (dvs nya över- och eller nya underskott 2020)				3 260		
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över- underskott som härrör från 2020				-54 509		

1) I 2020 års resultat ingår effekter av covid-19 som bör justeras i samband med beslut om överfört resultat till 2021, se bilaga 7.8 Justering av intraprenadens resultat med anledning av effekter covid-19. Korrigerat nytt överskott för 2020 uppgår till 167 tkr.

Utfallet för 2020 visar på en avvikelse mot budget på -54,5 mnkr inklusive intraprenadens avvikelse och -57,8 exklusive intraprenadens avvikelse. Den anslagsfinansierade och den intäktsfinansierade hemvårdsverksamheten redovisar sammantaget en negativ budgetavvikelse på -75,7 mnkr. Den förebyggande verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 16,5 mnkr och de övergripande verksamheterna inklusive nämnd redovisar positiva budgetavvikelser på 6,3 mnkr. 2019 uppgick den negativa budgetavvikelsen till -98,9 mnkr vilket innebär att den negativa budgetavvikelsen är 44,4 mnkr lägre än 2019 varav drygt 36% avser den förebyggande verksamheten och är en effekt av covid-19 pandemin.

Trots att arbetet med strukturförändringsprogrammet har påverkats av det rådande läget med pandemin under 2020 har hemvårdsverksamheten arbetat vidare med aktiviteter för att nå en budget i balans. Nämndens mål att minska den negativa budgetavvikelsen med 30,0 mnkr för hemvårdsverksamheten har inte fullt ut nåtts, men positiv effekt kopplat till strukturförändringsarbetet beräknas uppgå till 21,7 mnkr och detta måste ses som ett gott resultat med tanke på de förutsättningar som funnits under året.

Hemvårdsnämnden har under 2020 ingen planeringsreserv utan har utifrån nämndens ekonomiska läge beslutat att, som en del i effektiviseringsuppdraget från 2019, ta bort budget för planeringsreserven.

Nämnden tilldelades inför 2020 ett riktat effektiviseringskrav till den förebyggande verksamheten på 5,0 mnkr och åtgärder har vidtagits för att hantera hela kravet. Under 2020 blev det, som planerat, en delårseffekt på 4,0 mnkr och resterande 1,0 mnkr får effekt 2021.

Nämnden har under 2020 hanterat en stor del av effektiviseringskravet från 2019 och övriga generella effektiviseringskrav har hanterats av respektive verksamhet och inom hemvårdsverksamheterna ingår detta som en del i strukturförändringsprogrammet.

Hemvårdsnämnden har ett tilldelat anslag för inventarieinvesteringar som uppgår till 2,9 mkr och 1,0 mkr har nyttjats under året.

5.2 Effekter av coronapandemin

Den pågående pandemin har haft stor påverkan, både verksamhetsmässigt och ekonomiskt, på verksamheterna inom Hemvårdsnämnden. Av redovisningen framgår en positiv ekonomisk påverkan av pandemin, men de negativa ekonomiska effekterna kan inte utläsas i det ekonomiska resultatet för 2020. Ledningsorganisationen har till stor del fått skjuta upp utvecklingsarbete och arbete med strukturförändringsprogrammet, utbildningar för personal har skjutits på framtiden och då sjukfrånvaron varit hög har det varit en extra arbetsbelastning för all personal. Därutöver har vissa delar av den förebyggande verksamheten, aktiviteter inom ideella sektorn och lunchrestauranger för seniorer inte varit tillgängliga under pandemin vilket kan bidra till en ökad psykisk ohälsa hos nämndens målgrupper.

Sammanställning beräknade ekonomiska effekter kopplat till covid-19, 2020

Hemvårdsnämnden	mnkr	Förebyggande	Hemvård	Övrigt	TOTALT
Budgetavvikelse 2020		16,5	-75,7	4,6	-54,5
Statsbidrag covid-19		1,4	18,1	0,1	19,6
Beräknade merkostnader covid-19 ¹⁾		-1,2	-15,6	-0,1	-16,8
Minskade kostnader pga stängd/förändrad verksamhet ²⁾		14,5		0,8	15,3
Totalt beräknad effekt covid-19		14,6	2,5	0,8	18,0
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter		1,9	-78,2	3,8	-72,5

1) Merkostnad för december avseende personalkostnader är uppskattad genom att använda november prognos för personalkostnader.

2) Minskade kostnader jämfört med budget under mars-december 2020 för dagverksamheten och vad gäller dagvårdsresor beräknad kostnad för 2020 exklusive covid-19 effekter. Under övrigt återfinns minskade kostnader för kompetensutveckling för hela förvaltningen jämfört med budgeterad kostnad.

Nämndens korrigerade budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter uppgår till -72,5 mnkr vilket är -18,0 mnkr lägre än bokförd budgetavvikelse på -54,5 mnkr. Orsaken till den positiva ekonomiska effekten av covid-19 är i huvudsak att den förebyggande verksamheten haft lägre kostnader för dagverksamhet och dagvårdsresor under pandemin samt att kompetensutvecklingsinsatser för hela vård- och omsorgsförvaltningen inte varit möjliga att genomföra i planerad omfattning.

De kostnadsposter som haft störst påverkan på nämndens verksamheter under pandemin är merkostnader för:

- basal hygienutrustning och personlig skyddsutrustning, vilket beror på ett högt prisläge och hög förbrukning.
- hög sjukfrånvaro i jämförelse med 2019. Korttidsjukfrånvaron mätt i antal dagar per månadsavlönad personal har för perioden mars-december ökat med ca 5,2 dagar (ca 62 %) per anställd, jämfört med motsvarande period 2019.
- extra personalresurser i samband med misstänkt/bekräftad smitta bland hemvårdskunder, hög sjukfrånvaro som bidragit till merkostnader bland annat i form av övertid, högre arbetsbelastning inom hemsjukvården har exempelvis bidragit till övertidskostnader.
- reviderat sommarpaket för sjuksköterskor för att säkra sommarbemanning och upprätthålla patientsäkerheten har ökat kostnaderna för sjuksköterskebemanningen.

Nämnden har dock fått ersättning i form av statsbidrag som överstiger de beräknade kostnaderna med 2,7 mnkr, vilket beror på statsbidrag som nämnden erhöi i samband

med årsbokslutet samt att statsbidraget för sjukfrånvaro överstiger beräknade merkostnader², se tabell nedan.

Sammanställning merkostnader och statsbidrag kopplat till covid-19, 2020

Hemvårdsnämnden mnkr	Merkostnader ¹⁾				Sjuklöne- kostnad april-dec	Testning covid-19 ²⁾	Krisstöd med mera ³⁾	TOTALT
	Mars-juli	Aug-nov	Dec					
Statsbidrag	4,3	4,1		10,4	0,1	0,7	19,6	
Beräknad kostnad	-4,7	-4,5	-1,2	-6,4			-16,8	
Nettoeffekt	-0,4	-0,4	-1,2	3,9	0,1	0,7	2,7	

1) Nämnden erhöll 91,4 % av ansökta statsbidrag och för december har ansökan inte lämnats in då ny förordning inte var beslutad i samband med årsbokslutet.

2) Statsbidrag för utförande av tester covid-19 som erhållits via Region Örebro Län

3) Statsbidrag för särskild satstning på krisstöd mm till personal inom vård och omsorg om äldre med anledning av spridning av covid-19

² Merkostnad sjukfrånvaro har beräknats genom att jämföra med 2019 års ekonomiska utfall vad gäller sjukfrånvaro.

5.3 Effektivisering

Hemvårdsnämnden har en stor utmaning i att nå en ekonomi i balans för hemvårdsverksamheten och arbetet sker inom ramen för strukturförändringsprogrammet. Inför 2020 har Hemvårdsnämnden fått både riktade och generella effektiviseringsuppdrag samt att det finns ett kvarstående generellt effektiviseringskrav från 2019.

Kvarstående effektiviseringskrav från 2019

Kvarstående effektiviseringskrav från 2019 uppgick vid årets ingång till 4,7 mnkr varav 3,0 hanterades i samband med beslut om budget 2020, se tabell nedan. Bemanningenheten har förändrat sin verksamhet stegvis under 2019 och 2020 vilket innebär att samtliga enheter idag hanterar bokning av vikarier på egen hand. Detta har inneburit en total reduktion med sex årsarbetare med en budgeterad effekt på 2,0 mnkr under 2020 och 0,1 mnkr under 2021. Verklighet under 2020 uppgick, på grund av omställningskostnader av personal, till 1,8 mnkr. Kvarvarande effektiviseringskravet från 2019 på 1,7 mnkr har inte hanterats under 2020.

Enhet	Ekonomisk effekt per år och totalt Effektiviseringsuppdrag	2020	2021	Totalt
		Mnkr	Mnkr	Mnkr
Bemanningenheten (BE)	Genom att samtliga enheter hanterar bokning av vikarier själva reducerades BE med 3 årsarbetare (åa) 2019, delarseffekt 2020 på 0,7 mnkr samt reduktion med ytterligare 3 åa från och med mars 2020 vilket ger delarseffekt med 1,3 mnkr	2,00	0,15	2,15
Minskad budget Hemvårdsnämnden		0,30	-	0,30
Reducera planeringsreserven	Ingen planeringsreserv pga ekonomiskt läge	0,69	-	0,69
Total föreslagen effektivisering budget		2,99	0,15	3,14
Kvarvarande effektiviseringsuppdrag från 2019		1,69	1,54	1,54

Riktat effektiviseringsuppdrag förebyggande verksamhet

Inför 2020 tilldelades via Programnämnd social välfärd ett riktat effektiviseringsuppdrag på 5,0 mnkr gällande den anslagsfinansierade förebyggande verksamheten. Effektiviseringen är genomförd enligt plan, men den ekonomiska effekten under 2020 uppgår till 4,0 mnkr och resterande effekt uppkommer 2021, se tabell nedan.

Åtgärd,	mnkr	2020	2021	Totalt
Seniorfestival		0,6		0,6
Sommarvistelse		0,6		0,6
Seniorlots 1 årsarbetare		0,6		0,6
Anhörigdagen		0,1		0,1
Aktivitetsvärd träffpunkt 0,75 årsarbetare		0,3		0,3
Aktivitetsvärd trygghetsboende 1,0 årsarbetare		0,4		0,4
Lokalhyror Tegelbruket, Poesigården		0,1	0,1	0,1
Rosta dagrehabilitering		1,5	1,1	2,5
Totalt		4,0	1,1	5,1

För samtliga effektiviseringar fanns framtagna åtgärder för att så långt som möjligt möta effektiviseringarnas sannolika negativa konsekvenser. Flertalet av dessa alternativa åtgärder har på grund av rådande läge inte kunnat verkställas. Resurserna vid berörda enheter har anpassats till att möta behov som uppstått på grund av pandemin. Trots omfattande insatser har det inte motsvarat de uttalade behov som finns och har inte kunnat ersätta planerade framtagna åtgärder för att möta konsekvenserna av effektiviseringarna. Neddragning av sammantaget 1,75 aktivitetsvärd riktat mot trygghetsbostäder och träffpunkter har medfört schemaförändringar och flera olika arbetsställen som riskerar att medföra en försämrad arbetsmiljö och framförallt ses en minskad bemanning vid trygghetsbostäderna. Kön till dagverksamheterna förväntas fortsatt att öka och verksamheten arbetar med att öka inflödet för att möta reduktionen av platser på grund av nedläggning av Rosta dagrehabilitering.

Effektiviseringsuppdrag inköp

Kommunstyrelsen riktade inför 2020 ett effektiviseringskrav gällande inköp till samtliga nämnder. För Hemvårdsnämnden innebar detta ett effektiviseringskrav på 0,3 mnkr till de anslagsfinansierade verksamheterna och för den intäktsfinansierade hemvårdsverksamheten reduceras priset för omvårdnadsinsatser vilket innebar cirka 0,9 mnkr.

Verksamheterna inom Hemvårdsnämnden har en hög avtalstrohet idag och under 2019 implementerades en ny organisation för inköpsamordning vilket kan bidra till att ytterligare höja avtalstroheten

Den förebyggande verksamheten har överlag en restriktivitet vad gäller inköp och har tydliga rutiner för hur inköp ska planeras och respektive enhet har arbetat in effektiviseringskravet i sin interna ekonomiska planering för 2020 vilket gett önskat resultat.

Inom HSV-verksamheten begränsas användandet av dyra omlägningsmaterial och alternativa material övervägs alltid. Kostnaderna för inkontinensmaterial följs upp i syfte att förhindra felaktiga förskrivningar. Enheterna undviker att ha för mycket material i lager och dyrt material förvaras inlåst. Utbrottet av Covid-19 har dock gjort att det övergripande arbetet med effektivisering av inköp har avstannat, men kommer att återupptas så snart läget förbättrats.

Den intäktsfinansierade hemvårdsverksamheten har stora utmaningar vad gäller effektiviseringsuppdraget kring inköp och denna effektivisering får ses som en del i arbetet inom strukturförändringsprogrammet. Verksamheten har relativt små inköpsvolymerna från externa leverantörer och ca 35-40 % av inköpen avser inköp/tvätt av arbetskläder där förvaltningen följer Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien³ och inköpen sker från ramavtalsleverantör. Det effektiviseringskrav som i budget lagts på verksamheten motsvarar cirka 16 % av totala externa inköp exklusive inköp/tvätt av arbetskläder vilket i realiteten innebär att verksamheten måste effektivisera ytterligare på personalkostnader.

Generellt effektiviseringsuppdrag från Programnämnd social välfärd

Programnämnd social välfärd har, genom att sänka priset på omvårdnadsinsatser från och med april 2020 riktat ett generellt effektiviseringsuppdrag gentemot den intäktsfinansierade hemvårdsverksamheten. Detta innebär ett krav på effektivisering med cirka 1,0 mnkr. Verksamheten har dock stora svårigheter att hantera ytterligare effektivisering utöver arbetet som i dagsläget pågår inom strukturförändringsprogrammet. Under 2020 har LOV-verksamheterna gjort ett stort arbete inom ramen för strukturförändringsarbetet och trots pandemin har den ekonomiska effekten av detta arbete visat på en reduktion av kostnaderna (exklusive covid-19 effekter) på 13,2 mnkr jämfört med 2019.

---

³ SOFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg

5.4 Enheternas ekonomiska resultat

Hemvårdsnämnd totalt	Budget 2020 tkr	Utfall 2020 tkr	Bud-Utf 2020 tkr avvikelse	Utf/Bud 2020 % förbrukn	Bud-Utf 2019 tkr avvikelse	Bud-Utf 2019 % avvikelse
Förebyggande verksamhet						
Förebyggande gemensamt	-23 358	-21 028	2 329	10%	686	3%
Dagvårdsresor	-8 836	-3 452	5 384	61%	-2 105	-22%
Dagverksamhet	-18 433	-15 196	3 237	18%	1 061	5%
Dagverksamhet demens intraprenad	-12 928	-9 668	3 260	25%	-361	-3%
Frivilligt och hälsofrämjande	-16 779	-15 078	1 701	10%	1 295	7%
Minnesmottagning	-1 509	-1 072	438	29%	152	10%
Anhörigcentrum	-4 139	-4 268	-129	-3%	257	6%
Personliga ombud	-1 039	-593	446	43%	23	2%
Omvårdnadshjälpmedel	-11 021	-11 137	-116	-1%	28	0%
Totalt Förebyggande verksamhet	-98 042	-81 491	16 549	17%	1 034	1%
Hemvård gemensamt						
Hemvård gemensamt	-1 186	-300	887	75%	2 161	187%
Hemvård lokaler	-4 768	-8 659	-3 891	-82%	-3 890	-87%
Totalt Hemvård gemensamt	-5 954	-8 958	-3 004	-50%	-1 729	-31%
Hemvård HSV, Natt och Larm						
HSV, Natt, Larm gemensamt	-2 000	-1 848	152	8%	-54	-3%
Natt sjuksköterska	-10 558	-10 904	-346	-3%	-1 231	-12%
Natt omvårdnad	-44 662	-42 741	1 921	4%	2 380	5%
Larm	0	-1 152	-1 152		-841	-8%
Välfärdsteknik	-2 312	-3 219	-907	-39%	-705	-31%
HSV nordost	-28 210	-28 789	-579	-2%	-3 916	-15%
HSV sydost	-27 220	-30 433	-3 213	-12%	-6 086	-23%
HSV Väster	-28 841	-31 476	-2 635	-9%	-3 928	-14%
Totalt Hemvård HSV Natt och Larm	-143 803	-150 563	-6 760	-5%	-14 382	-10%
Hemvård LOV						
Hemvård väster		-13 925	-13 925		-23 713	
Hemvård nordost		-23 618	-23 618		-28 364	
Hemvård sydost		-28 349	-28 349		-32 238	
Totalt Hemvård LOV	0	-65 893	-65 893		-84 315	
Totalt Hemvård	-149 757	-225 414	-75 657	-51%	-100 426	-64%
Övergripande verksamhet						
Förvaltningsgemensamt	-7 183	-2 426	4 757	66%	3 144	63%
Företagshälsövård och friskvård	-2 720	-2 863	-143	-5%	-297	-11%
Totalt övergripande verksamhet	-9 902	-5 289	4 614	47%	2 847	37%
Förvaltningsövergripande verksamhet						
Bemanningsenhet	-3 007	-3 213	-206	-7%	-22	0%
Kvalitets- och utvecklingsteam	-7 997	-6 293	1 704	21%	1 258	16%
Totalt förvaltn övergrip verksamhet	-11 004	-9 506	1 498	14%	1 236	10%
Politisk verksamhet						
Hemvårdsnämnd	-935	-764	171	18%	413	33%
Planeringsreserv					686	100%
Totalt politisk verksamhet	-935	-764	171	18%	1 099	57%
Ej utfördelat effektiviseringskrav	1 685		-1 685	100%	-4 671	100%
Totalt Hemvårdsnämnd	-267 956	-322 465	-54 509	-20%	-98 881	-36%

5.4.1 Förebyggande verksamhet

Förebyggande verksamheter redovisar 2020 en positiv budgetavvikelse på 16,5 mnkr och den huvudsakliga orsaken till den stora positiva avvikelsen är Vård- och omsorgsförvaltningens arbete med att minimera smittspridning av covid-19 där insatserna dagverksamhet, träffpunkter, Anhörigcentrum samt Minnesmottagningen tillfälligt förändrats utifrån beslut kopplat till pandemin. I praktiken innebär detta att dessa verksamheter varit stängda som fysiska mötesplatser för gruppverksamhet under stor del av året.

Sammanställning ekonomiska effekter covid-19 samt delårseffekt effektivisering 2021

Förebyggande verksamhet	Förebyggande gemensamt	Dagvårdsresor	Dagverksamhet	Dagverksamhet demens intraprenad	Frivilligt och hälsofrämjande	Minnesmottagning	Anhörigcentrum	Personliga ombud	Omvårdnads hjälpmedel	Totalt förebyggande verksamhet
Budgetavvikelse 2020	2,3	5,4	3,2	3,3	1,7	0,4	-0,1	0,4	-0,1	16,5
Statsbidrag covid-19			0,4	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0	0,3	1,4
Beräknade merkostnader covid-19 ¹⁾	0,0		-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,3	-1,2
Minskade kostnader pga stängd/förändrad verksamhet ²⁾		7,8	2,6	3,1	0,5	0,4				14,5
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter	2,3	-2,5	0,6	0,2	1,1	0,0	-0,1	0,4	-0,1	1,9
Delårseffekt effektivisering 2021 ³⁾		-0,2	-0,8		-0,1					-1,1
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter och delårseffekt effektivisering 2020	2,3	-2,2	1,4	0,2	1,2	0,0	-0,1	0,4	-0,1	3,0
Budgetavvikelse 2019	0,7	-2,1	1,1	-0,4	1,3	0,2	0,3	0,0	0,0	1,0
Förändring korrigerad budget-avvikelse 2020 jämfört med 2019	1,6	-0,1	0,3	0,5	-0,1	-0,1	-0,4	0,4	-0,1	2,0

1) Merkostnad för december avseende personalkostnader är uppskattad genom att använda novembers prognos för personalkostnader.

2) Minskade kostnader jämfört med budget under mars-december 2020 och vad gäller dagvårdsresor beräknad kostnad för 2020 exklusive covid-19 effekter.

3) Delårseffekten av effektivisering 2021 är under 2020 avdragen från anslaget för berörd verksamhet.

Förebyggande gemensamt redovisar en positiv budgetavvikelse på 2,3 mnkr och i huvudsak består detta av ökade intäkter från statsbidrag. I samband med årsbokslutet beslutades att stimulansmedel för ensamhet⁴ ska nyttjas för att täcka kostnader för Anhörigcentrums arbete för att motverka ensamhet och därutöver har statsbidrag kopplat till utveckling av seniorträffar resultatförts då detta istället finansieras via ett beviljat socialt investeringsprojekt (Seniorpuls).

Dagverksamheterna redovisar totalt sett en positiv budgetavvikelse på 6,5 mnkr trots att det under 2020 endast är delårseffekt av nedläggning Rosta dagrehabilitering. Orsaken är att samtliga dagverksamheter varit stängda under stor del av året kopplat till pandemin. Flertalet av personalen förflyttades under våren och sommaren till arbete inom vård- och omsorgsboende och kostnaden för omvårdnadspersonal togs av mottagande enhet. En grupp av undersköterskor och arbetsterapeuter från samtliga tre inriktningar; dagrehabilitering, dagvård med social inriktning och dagvård för demenssjuka var dock kvar i verksamheten även under denna period och svarade för att så långt som möjligt tillgodose deltagarnas individuella behov för en meningsfull vardag genom bland annat kontinuerliga trygghetssamtal, fysisk aktivitet/promenader, egenträningsprogram, lotsning med mera. Efter sommaren har i princip samtlig personal varit på plats och arbetat med individuella lösningar.

Dagverksamhetens stängning påverkar även kostnaden för **dagvårdsresor** som har en positiv budgetavvikelse på 5,4 mnkr. Kostnaden för dagvårdsresorna ökade kraftigt från juli 2019 och framåt, men från juli 2020 har Region Örebro Län nya avtal vilka förväntas minska kostnaden för färdtjänsten. Under pandemin är det dock ingen samåkning vilket bidrar till ökade kostnader.

Fortsatt arbete angående kostnader för samhällsbetalda resor, för Hemvårdsnämndens räkning dagvårdsresor, pågår tillsammans med Länstrafiken och Trafikenheten inom Stadsbyggnad och andra berörda förvaltningar. Frågeställningar som arbetas med är

⁴ Stimulansmedel för 2020 för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom. Örebro kommun tilldelades totalt 8,3 mnkr.

bland annat peaktider och vad som är möjligt att göra inom respektive område, konsekvenser för verksamheterna och ekonomiska effekter.

Frivilligt och hälsofrämjande redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,7 mnkr och även denna enhet har haft lägre kostnader kopplat till covid-19. Bland annat har Träffpunkterna haft stängt som fysiska mötesplatser vilken inneburit att personalvakans inte tillsatts, aktivitetsstöd har återbetalts på grund av att aktiviteter inte varit möjliga att genomföra, uteblivna planeringsdagar och utbildningar, vissa aktiviteter för medborgare har inte kunnat genomföras och inköp har minskat.

Utöver ekonomiska effekter av covid-19 har enheten även haft personalvakans inom administrationen under året samt att kulturaktiviteter riktade mot vård- och omsorgsboende och trygghetsbostäder finansierats med stimulansmedel för att motverka ensamhet.

Minnesmottagningen redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,4 mnkr vilket beror på att verksamheten, på grund av covid-19, delvis varit stängd under året.

Anhörigcentrum redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,1 mnkr, men under förebyggande gemensamt redovisas stimulansmedel kopplat till ensamhet som täcker dessa kostnader. Enheten har under pandemin haft en viktig roll i arbetet med att motverka ensamhet och ge stöd för sin målgrupp.

Personliga ombud redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,4 mnkr som i sin helhet beror på att statsbidraget inklusive tidigare års överförda statsbidrag överstiger kostnaderna.

Enheten **omvårdnadshjälpmedel** redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,1 mnkr och har på grund av pandemin haft ökade inköp av hjälpmedel för ett ökat omvårdnadsbehov samt behov av ytterligare en lokal för förflytningsutbildningar för att minska risk för smittspridning. Krav finns på att personlyftar ska besiktas och servas årligen och med anledning av det har personella resurser satts in under årets sista månader för att så långt som möjligt möta upp det som inte kunnat utföras, framförallt under perioden med besöksförbud, vid vård- och omsorgsboende. Behov kvarstår även en bit in på 2021.

5.4.2 Hemvård HSV, Natt, Larm och Valfärdsteknik

Sammantaget redovisas en negativ budgetavvikelse för 2020 på -6,8 mnkr och korrigerat för beräknade ekonomiska effekter av covid-19 uppgår avvikelsen till -7,3 mnkr vilket är en förbättring med 7,1 mnkr jämfört med 2019.

HSV, Natt, Larm, Valfärdsteknik mnkr	HSV, Natt, Larm gemensamt	Natt sjuk- sköterska	Natt om- vårdnad	Larm	Valfärds- teknik	HSV nordost	HSV sydost	HSV Väster	TOTALT HSV, Natt, Larm
Budgetavvikelse 2020	0,2	-0,3	1,9	-1,2	-0,9	-0,6	-3,2	-2,6	-6,8
Statsbidrag covid-19	0,1	0,8	1,4	0,0	0,1	1,4	1,4	1,8	7,0
Beräknade merkostnader covid-19 ¹⁾	-0,1	-0,7	-0,9	0,0	0,0	-1,4	-1,4	-1,8	-6,4
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter	0,2	-0,4	1,5	-1,2	-0,9	-0,6	-3,3	-2,6	-7,3
Budgetavvikelse 2019	-0,1	-1,2	2,4	-0,8	-0,7	-3,9	-6,1	-3,9	-14,4
Förändring korrigerad budget-avvikelse 2020 jämfört med 2019	0,2	0,8	-0,9	-0,3	-0,2	3,3	2,8	1,3	7,1

1) Merkostnad för december avseende personalkostnader är uppskattad genom att använda novembers prognos för personalkostnader.

HSV, Natt, Larm gemensamt redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr vilket i huvudsak beror på att kostnaden för AKA⁵ varit lägre än beräknat under året.

⁵ AKA=Adjungerande Kliniska Adjunkter med uppdrag att stötta handledare och studenter i verksamhetsförlagd utbildning kopplat till sjuksköterske- och arbetsterapeutprogrammet.

Hemvård – Natt redovisar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 1,6 mnkr (1,1 mnkr exklusive covid-19 effekter) vilket är i nivå med den positiva budgetavvikelsen 2019.

Hemvård – Larm redovisar en negativ budgetavvikelse på -1,2 mnkr. Övertagandet av larminsatsen är från och med vecka 5 2020 i sin helhet övertagen av hemvårdsenheterna. Larmenheten har under 2020 satt personal i omställning och kostnaderna har därefter minskat i takt med att personalen fått nya anställningar. Inför 2021 kvarstår dock inga kostnader på Larmenheten.

Hemvård – Valfärdsteknik redovisar en negativ budgetavvikelse på -0,9 mnkr vilket är en högre negativ budgetavvikelse med -0,2 mnkr jämfört med 2019. Orsaken är att enheten för att klara sitt uppdrag har haft cirka 1,0 årsarbetare utöver budget. I samband med nedläggning av Larmenheten ökade dessutom arbetsbelastningen på Valfärdsteknik då Larmenheten utförde vissa delar av Valfärdstekniks uppdrag.

Hemvård – HSV redovisar en negativ budgetavvikelse på -6,4 mnkr (-6,5 mnkr exklusive covid-19 effekter) vilket är en förbättring med 7,5 mnkr jämfört med 2019. Orsaken till den positiva förändringen är i huvudsak att förvaltningen inte nyttjat hysjsjukköterska under 2020 vilket minskat kostnaderna med 7,0 mnkr och personalkostnaderna exklusive covid-19 effekter har endast ökat med 1,2 mnkr mellan åren.

Effekten av att inte ha någon inhyrd personal har varit positiv för verksamheten på så sätt att omsättningen av sjuksköterskor inte längre är lika stor och det blir då lättare att implementera rutiner, utbilda i nya system med mera då samtliga medarbetare är anställda. Det innebär också en högre kontinuitet för patienterna.

I syfte att minska vikarietillsättningen för sjuksköterskor har verksamheten under 2020 utvecklat samarbetsområden, både inom och mellan enheter, och det har även införts nya scheman. I samband med att sjukskötersketjänster tillsatts har undersköterskor blivit övertaliga och hamnat i omställning.

5.4.3 Hemvård gemensamt och hemvård LOV

Sammantaget redovisas en negativ budgetavvikelse för 2020 på -68,9 mnkr och korrigerat för beräknade ekonomiska effekter av covid-19 samt ny ersättningsmodell LOV omvårdnad uppgår avvikelsen till -71,4 mnkr vilket är en förbättring med 14,6 mnkr jämfört med 2019.

Den 2 november infördes en ny ersättningsmodell för Hemvård LOV omvårdnad vilket innebär att Hemvårdsnämnden fått ersättning för det yttersta ansvaret med 0,9 mnkr för november och december (helår 5,4 mnkr). Omvårdnadsintäkterna för november och december visade sig vara lägre med nya modellen än med tidigare ersättningsmodell per utförd timme. I december ersattes dock nämnden med ett engångsbelopp på 2,4 mnkr för HSL-insatser och inräknat denna ersättning beräknas den ekonomiska effekten av ny modell för november-december att uppgå till -0,3 mnkr. Under året har larminsatserna förflyttats från den under året nedlagda Larmenheten till hemvårdsenheterna vilket medfört ökade intäkter för larminsats, men även ökad kostnad kopplat till detta. Ekonomisk nettoeffekt av övertagande beräknas dock vara positiv.

Hemvård LOV + gemensamt	mnkr	Hemvård väster ¹⁾	Hemvård nordost ¹⁾	Hemvård sydost ¹⁾	Hemvård gem	TOTALT Hemvård LOV + gemensamt
Budgetavvikelse 2020		-13,9	-23,6	-28,3	-3,0	-68,9
Statsbidrag covid-19		3,7	3,2	4,2	0,1	11,1
Beräknade merkostnader covid-19 ¹⁾		-3,2	-2,5	-3,3	-0,1	-9,2
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter		-14,4	-24,3	-29,3	-3,0	-70,9
Beräknad resultat effekt av ny ersättningsmodell LOV omvårdnad from 2 nov 2020 ^{2) 3)}		-0,1	-0,1	-0,1	0,9	0,5
Korrigerad budgetavvikelse exklusive covid-19 effekter och effekt av ny ersättningsmodell		-14,2	-24,1	-29,2	-3,9	-71,4
<i>Budgetavvikelse 2019</i>		<i>-23,7</i>	<i>-28,4</i>	<i>-32,2</i>	<i>-1,7</i>	<i>-86,0</i>
Förändring budgetavvikelse 2020 jämfört med 2019		9,5	4,2	3,1	-2,2	14,6
		16,8				

1) Hemvård LOV är från och med 1 september omorganiserad i två områden vilket innebär att fyra avdelningschefer avdelningschefer och en verksamhetschef för hela hemvården har ersatts av tre verksamhetschefer, två för respektive område hemvård LOV och en för HSV, natt, välfärdsteknik. I ekonomisystemet redovisas enligt organisationen under januari-augusti under 2020. Därutöver har biträdande förvaltningschef tillsatts som arbetar för hela vård- och omsorgsförvaltningen.

1) Merkostnad för december avseende personalkostnader är uppskattad genom att använda november prognos för personalkostnader.

2) Resultateffekt under Hemvård väster, nordost, sydost beräknas totalt uppgå till ca -0,4 mnkr och har fördelats med lika mellan avdelningarna.

3) Resultateffekt under Hemvård gemensamt avser ersättning till kommunal utförare för yttersta ansvaret.

Hemvård gemensamt redovisar en negativ budgetavvikelse på -3,0 mnkr och här återfinns kostnader för verksamhetschef till och med augusti samt kostnader för lokaler för både intäcks- och anslagsfinansierad verksamhet. Orsakerna till den negativa avvikelserna är att lokalkostnaderna för hemvård LOV är 3,7 mnkr högre än de intäkter som fås från programnämnden kopplat till lokaler samt extraordinära personalkostnader på -2,0 mnkr. Intäkter från strukturförändringsprogrammet avseende utökning av chefer inom hemvård LOV (1,6 mnkr), lägre kostnader kopplat till omorganisation av ledningsorganisationen inom hemvården (0,4 mnkr) samt intäkt för det yttersta ansvaret från programnämnden för november-december (0,9 mnkr) minskar den negativa budgetavvikelsen med totalt 2,9 mnkr.

Hemvård LOV redovisar sammantaget ett resultat på -65,9 mnkr för 2020, exklusive beräknade effekter covid-19 och ny ersättningsmodell LOV omvårdnad uppgår resultatet till -67,5 mnkr vilket är en förbättring med 16,8 mnkr jämfört med föregående år, se övergripande förklaring till resultatförbättringen i tabell nedan. Bokfört resultat per enhet framgår av bilaga 7.2 Utfall, Nyttjandegrad och antal timmar hemvård LOV.

Det finns ingen sammanställd statistik på hur covid-19 har påverkat sena avbokningar av besök, men då korttidsjukfrånvaron varit hög på många enheter kan det ha inneburit att färre timavlönade satts in vilket kan ha minimerat den negativa ekonomiska effekten av en eventuell ökning av sena avbokningar.

Förklaring till förbättrat resultat 2020 i jämförelse med 2019

LOV-enheterna totalt	Mnkr
Beräknade effekter strukturförändringsprogram	16,8
varav minskade kostnader korttidsjukfrånvaro jan-feb	0,4
varav minskade övertidkostnader	2,5
varav ej debiterbar tid	4,0
varav förbättrad nyttjandegrad	9,8

Kostnader för korttidsjukfrånvaron har minskat med 0,4 mnkr under januari-februari jämfört med motsvarande period 2019. Mätt i antal dagar per månadsavlönad personal minskade korttidsjukfrånvaron för januari-februari med 0,49 dagar (17 %) per anställd

jämfört med motsvarande period 2019. Därefter har kostnader för korttidsjukfrånvaron ökat beroende på pandemin.

Övertidskostnaderna har minskat under 2020, trots ett tidvis mycket ansträngt bemanningsläge. Detta är positivt både ur ett ekonomiskt och personalmässigt perspektiv. Exklusive covid-19 är effekten minskade kostnader på 2,5 mnkr (35 %) och inklusive övertid kopplat till covid-19 har kostnaden minskat med 1,9 mnkr (27%).

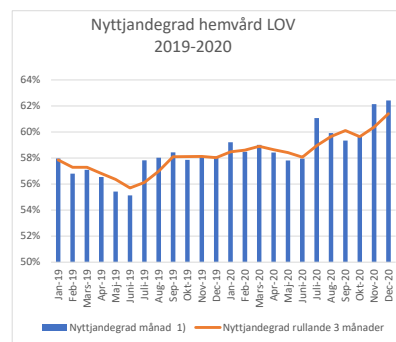
Den icke debiterbara tiden har minskat med cirka 9 200 timmar (41 %) under perioden januari-oktober jämfört med motsvarande period föregående år vilket gett en positiv resultat effekt på 4,0 mnkr. Detta beror på att enheterna systematiskt arbetat med att se över tid som utförs utöver beslutad tid och därefter hanterat detta på olika sätt beroende på orsak. I och med att ny ersättningsmodell införts för omvårdnad från och med 2 november 2020 är detta mått inte längre relevant att följa på samma sätt som tidigare. Dock är det av vikt att verksamheten fortsatt säkerställer att tid utöver beviljad tid inte utförs.

Nyttjandegraden har successivt förbättrats under året och i december ligger den på 62,4 % på helhetsnivå. Genomsnittet för 2019 låg på 57,3 % och för 2020 är genomsnittet höjt till 59,6 %.

Utvecklingen är väldigt olika mellan enheterna, men många enheter har haft en markant positiv utveckling under året, se även bilaga 8.3

Nyttjandegrad månadsvis per avdelning hemvård LOV 2019-2020. Nyttjandegraden visar hur stor del av totalt schemalagd tid som medarbetarna är hos kund. Detta innebär att nyttjandegraden är lägre

inom enheter på landsbygd där resorna mellan kunder tar längre tid än i tätbebyggt område. Måttet är ett effektivitetsmått och med den nya ersättningsmodellen för omvårdnad inom hemvården kommer måttet inte ha en lika tydlig koppling till ekonomi som när ersättningen var per utförd timme. Under 2020 har utförd tid minskat med cirka 4 % och det positiva resultatet visar på att verksamheten under året arbetat med att anpassa sina resurser efter planerat utförande.

I bilaga 7.6 Uppföljning strukturförändringsprogrammet finns ytterligare information kring arbetet inom strukturförändringsprogrammet.

5.4.4 Övergripande och förvaltningsövergripande verksamhet

I **övergripande verksamhet** ingår personalkostnader för förvaltningschef, biträdande förvaltningschef från och med september, planerare och andra förvaltningsövergripande kostnader samt kostnader för företagshälsovård och friskvård.

2020 redovisar förvaltningsgemensamt en positiv budgetavvikelse på 4,8 mnkr vilket i huvudsak beror på reserver som inte nyttjats under året.

Företagshälsovård redovisar en negativ budgetavvikelse på -0,2 mnkr och friskvård en positiv budgetavvikelse på 0,1 mnkr.

Bemanningsenheten (BE) redovisar en negativ budgetavvikelse på -0,2 mnkr vilket beror på omställningskostnader av personal. BE:s uppdrag har delvis förändrats genom att enheterna idag hanterar bokning av vikarier själva, se mer under

kapitel 5.3 Effektivisering. Rekrytering och introduktion kvarstår dock inom BE och enheten har varit mycket delaktig i hantering av bemanning kopplat till Covid-19.

Kvalitets- och utvecklingsteam redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,7 mnkr (0,9 mnkr exklusive covid-19 effekter) och detta beror dels på att kostnaden för kompetensutveckling inte fullt ut kunnat nyttjats på grund av pandemin och därutöver på grund av att budgetreserver inte nyttjats under året.

5.4.5 Politisk verksamhet

Den politiska verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 mnkr vilket beror på inställda nämnder under året.

5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling

Bruttoredovisning, belopp i tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse, Budget-Bokslut 2020	Förändring 2019-2020	Förändring % 2019-2020	Kommentar under punkt
Kostnader							
Personalkostnader	-515 197	-430 058	-502 431	-72 374	12 766	-2%	1.
Köp från bemanningsföretag	-7 063	0	-41	-41	7 022	-99%	2.
Kapitalkostnader	-4 199	-3 383	-3 917	-534	282	-7%	3.
Lokalkostnader inkl lokalvård	-36 276	-32 202	-35 895	-3 693	382	-1%	4.
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial, arbetskläder	-14 174	-13 452	-17 431	-3 979	-3 257	23%	5.
Köp av kost	-10 325	-2 927	-4 967	-2 040	5 358	-52%	6.
Bil- och transportkostnader	-11 686	-10 651	-11 770	-1 119	-84	1%	
Dagvårdsresor	-11 471	-8 836	-3 452	5 384	8 019	-70%	7.
Övriga kostnader	-44 588	-38 480	-31 651	6 829	12 937	-29%	8.
Summa kostnader	-654 981	-539 989	-611 556	-71 567	43 425	-7%	
Intäkter							
Statsbidrag och övriga bidrag	4 404	3 406	26 169	22 763	21 765	494%	9.
Försäljning av verksamhet	242 568	242 625	245 978	3 353	3 410	1%	10.
Försäljning av kost	464	443	224	-219	-240	-52%	11.
Övriga intäkter	31 581	25 559	16 719	-8 839	-14 862	-47%	8.
Summa intäkter	279 017	272 033	289 091	17 059	10 074	4%	
Nettokostnad	-375 963	-267 956	-322 465	-54 509	53 499	14%	

Tabellen ovan visar avvikelse i tkr mellan bokslut och budget 2020 samt i avvikelse i tkr och % mellan bokslut 2019 och bokslut. Nedan återfinns kommentarer vad gäller förändringen mellan 2019 och 2020, se hänvisning till punkt i kolumnen längst till höger.

1. Personalkostnader: Personalkostnaderna har minskat med 2 % i jämförelse med 2019, men om hänsyn tas till effekter av covid-19 har kostnaderna minskat med 4 %. Detta beror i huvudsak på att larmverksamheten flyttat över till hemvårdsenheterna, nedläggning av Rosta dagrehab samt reducering av seniorlots och aktivitetsvård, effektivisering inom Bemanningseenheten samt effektivisering inom LOV. Merkostnaderna för covid-19 beräknas uppgå till 12,4 mnkr, men samtidigt har personalkostnaden, på grund av covid-19, inom förebyggande verksamhet minskat med 4,9 mnkr.

2. Köp från bemanningsföretag avser hyrsjuksköterskor. Under 2020 har verksamheten inte haft behov av hyrsjuksköterska vilket minskat dessa kostnader med 7,0 mnkr jämfört med 2019.

3. Kapitalkostnaderna har minskat med 7 % (0,3 mnkr) jämfört med 2019 vilket till största delen beror på att inventarier är färdigavskrivna enligt plan men fortsatt används i verksamheten.

4. Lokalkostnader inklusive lokalvård är 1 % (0,4 mnkr) lägre än föregående år vilket till stor del beror på att ingen hyra debiterats för lokalen Vesslan under renovering.

5. Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial, arbetskläder är 23 % (3,3 mnkr) högre jämfört med 2019. Merkostnaden kopplat till covid-19 beräknas uppgå till 3,9 mnkr vilket innebär att kostnaden exklusive covid-19 minskade med 5 % (0,6 mnkr).

6. Köp av kost minskade med 52 % (5,4 mnkr) jämfört med 2019. Orsakerna är att inköp av hemvårdens matlådor minskade med 3,6 mnkr under 2020 beroende på att varma matlådor tagits bort (1,0 mnkr) och den ekonomiska hanteringen av kylda matlådor (2,6 mnkr) har i sin helhet förflyttats till Programnämnd social välfärd under året. Därutöver minskade kostnaderna inom förebyggande verksamhet med 1,7 mnkr och detta är i sin helhet kopplat till stängd/förändrad verksamhet på grund av covid-19.

7. Dagvårdsresor minskade kostnaden med 70 % (8,0 mnkr) varav 7,8 mnkr beror på minskade resor på grund av covid-19 då den fysiska dagverksamheten varit stängd.

8. Övriga intäkter och kostnader: Den stora förändringen mellan åren på övriga intäkter och kostnader beror dels på att intäkter/kostnader kopplat till aktiviteter i strukturförändringsprogrammet minskat med 5,8 mnkr mellan åren och därutöver är det i huvudsak förändrad hantering av interna mellanhavanden som förändrats och påverkar intäkter/kostnader mellan åren.

9. Statsbidragen har ökat med 494 % (21,8 mnkr) jämfört med 2019. 19,6 mnkr avser statsbidrag kopplat till covid-19.

10. Försäljning av verksamhet har ökat med 1 % (3,4 mnkr). Larmverksamheten som under 2019 var anslagsfinansierad lagts ut på hemvårdsenheterna vilket ökat intäkterna med ca 7,9 mnkr intäkterna för mattjänst har minskat med 4,0 mnkr. Från och med 2021 kommer nämnden inte att ha några intäkter för mattjänst då hanteringen i sin helhet flyttats till Programnämnd social välfärd. Ersättningarna för hemvård LOV räknas varje år upp med OPI⁶ vilket vid oförändrad volym ökar ersättningen mellan åren. Under 2020 har dock totalt utförd tid på omvårdnad och service minskat med 4 %. Till viss del beror detta på att service utan biståndsbeslut försvunnit ur kommunens utbud från och med april 2020.

11. Försäljning av kost har minskat med 52 % (0,2 mnkr) vilket i sin helhet beror minskad fikaförsäljning vid Träffpunkter och Trygghetsboenden kopplat till covid-19.

---

⁶ OPI = Omsorgsprisindex.

5.6 Investeringar - inventarier

På driftsnämnds nivå hanteras enbart investeringar i inventarier. En investering är förenad med kostnader i form av avskrivning och internränta på bundet kapital och denna kostnad måste rymmas inom enhetens tilldelade budgetram.

Objekt	Budget	varav	Utfall	Budget-	Begärs
Belopp (Tkr)	2020	från 2019	2020	avvikelse	överfört till
				2020	2021
Totalt investeringar	-2 949	-849	-1 028	-1 921	-995
varav omvårdnadshjälpmedel	-1 500		-505	-995	-995
varav övriga inventarier	-1 449		-523	-926	
<i>varav övriga inventarier Förebyggande</i>	-269		-84	-185	
<i>varav övriga inventarier Hemvård LOV</i>	-355		-72	-283	
<i>varav övriga inventarier HSV</i>	-480		-367	-113	
<i>varav övriga inventarier övergripande</i>	-345		0	-345	

Hemvårdsnämnden har en investeringsbudget på 2,9 mnkr varav 0,8 mnkr är överförda medel från 2019. Inköpen av omvårdnadshjälpmedel varierar över tid vilket är den främsta orsaken till det låga utfallet 2020, men kvarvarande medel kommer att begäras överförda till 2021 för att täcka kommande investeringsbov. Beslut om överförda investeringsmedel togs i maj vilket innebar att verksamheten fick sena besked om beviljade investeringsanslag. Detta, tillsammans med den pågående pandemin har påverkat utfallet på investeringar i övriga inventarier.

Av kvarvarande investeringsmedel begärs 1,0 mnkr överförda till 2021 och det beror på att utbyttestakten av omvårdnadshjälpmedel varit lägre än enligt plan under 2020 kopplat till pandemin.

6. Fem år i sammandrag

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 291	153 367	155 696	156 361 ¹⁾
antal invånare 65 år och äldre	26 426	27 030	27 444	28 008	28 408 ¹⁾
antal invånare 85 år och äldre	3 615	3 624	3 554	3 546	3 510 ¹⁾
Verksamhet					
Antal personer som har fått frivilliginnsatser	621	585	523	589	376
Antal platser i dagverksamhet	140	140	140	140	133 ²⁾
Andel personer med kommunal utförare - omsorg	77%	76%	76%	76 %	77 %
Andel personer med kommunal utförare - service	42%	42%	46%	48 %	57 % ⁴⁾
Andel personer med kommunal utförare - HSL	100%	100%	100%	100 %	100 %
Ekonomi					
Procentuell budgetavvikelse hemvård	-	- 16 % ³⁾	- 58 %	-64 %	-51% ⁵⁾
Procentuell budgetavvikelse förbyggande	-	2 %	3 %	1 %	17 % ⁶⁾
Anställda					
Totalt antal årsarbetare Hemvårdsnämnd (inkl visstidsanställda)	-	-	-	950,1	878,8
Totalt antal visstidsanställda årsarbetare Hemvårdsnämnd	-	-	-	71,2	43,4

1) Preliminär statistik 2020-12-31

2) Nedläggning av Rosta dagrehabilitering, 7 platser sedan maj 2020.

3) I 2017 års anslag återfinns för sista året en omställningsbudget avseende LOV hemvård på 4,8 mnkr samt ett tilläggsanslag på 39 mnkr, totalt 43,8 mnkr.

4) Från och med april 2020 finns inte service utan biståndsbeslut som val vilket har påverkat kommunens andel av totalt utförande.

5) Procentuell avvikelse för hemvård exklusive beräknade ekonomiska effekter av covid-19 är -52%.

6) Procentuell avvikelse för förebyggande exklusive beräknade ekonomiska effekter av covid-19 är 2 %.

7. Bilagor

7.1 Begreppsförklaringar

Civila samhället: Finns mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet; föreningar, frivilligorganisationer, familjer och individer som påverkar utifrån egen drivkraft (utan offentlig finansiering).

Dagverksamhet: Samlingsnamn för Dagvård med social inriktning, Dagvård med demensinriktning och Dagrehabilitering.

Egenregi: Den verksamhet som kommunen själv bedriver och är huvudman för, till exempel kommunala skolor och gruppboheter.

Gender Budget: En metod för att synliggöra effekterna för kvinnor och män av offentliga budgetar. En analys av ett avgränsat område, som kan leda till förändringar i budgetering av offentliga medel.

HME: Hållbart medarbetarengagemang är ett index som består av 9 frågor framtagna av SKR. Frågorna används av en majoritet av landets kommuner. Är en indikator i Örebro kommun.

IBIC: Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt för dig som arbetar med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. IBIC är en vidareutveckling av Äldres behov i centrum, ÄBIC.

Indikatorer: Ett nyckeltal, mätetal eller redovisning, som har ett målvärde utifrån kommunens styrmodell och som regelbundet följs upp.

Intraprenader: En kommunalt avgränsad verksamhet, t.ex. en skola, som bedrivs med särskilda överenskommelser som ger lite friare villkor än i den ordinarie kommunala regin.

LOU: Lagen om offentlig upphandling

LOV: Lagen om valfrihetssystem

Servicegarantier: Utfästelser som kommunen gjort om vilken kvalitetsnivå våra tjänster ska ha. Det finns generella servicegarantier som gäller alla verksamheter och servicegarantier som är specifika för en verksamhet.

Programplan: Utifrån ÖSB, fastställer programnämnderna programplaner. Den innehåller strategier för hur man ska ta sig mot de gemensamma målen på kort och lång sikt och vilka utvecklings-insatser man prioriterar. Programplanerna innehåller också resursfördelning till driftsnämnderna och antas av respektive programnämnd

Rehabiliterande arbetssätt: Metod som handlar om att stärka eller bibehålla hälsa, funktions- och aktivitetsförmåga. Ett rehabiliterande arbetssätt innebär att man arbetar för det i alla aktiviteter i vardagen, utifrån de mål som medborgaren sätter upp. För att lyckas behöver alla professioner och medborgaren själv arbeta tillsammans. Med ett rehabiliterande arbetssätt vill vi åstadkomma en ökad livskvalitet, bättre stöd till medborgaren och att medborgaren får leva det liv som hen önskar. (Se mer info på orebro.se)

Träffpunkt: Mötesplats för seniorer.

Verksamhetsplan: Utifrån programplanerna och ÖSB fastställer driftsnämnderna för respektive område en verksamhetsplan med budget. Den ska beskriva vad förvaltningen förväntas göra för att förbättra tjänster och service och bidra till de kommunövergripande målen.

Åldras på dina villkor: Strategi för äldreomsorgen i Örebro kommun

ÖSB: Kommunledningen i Örebros övergripande strategier och budget för 2020 med plan för 2021-2022. Politiskt styrdokument i Örebro kommun.

7.2 Utfall, Nyttjandegrad och antal timmar hemvård LOV

Hemvård LOV - Intäktsfinans	2019				2020								
	Tkr	Intäkter	Kostnader	Resultat	% av intäkter	Intäkter	Korr intäkter exkl covid-19	Kostnader	Korr kostnader exkl covid-19	Bokfört resultat	Korrigerat resultat exkl covid-19	% av intäkter bokf resultat	% av intäkter korr resultat
Hemvård väster													
Väster avd gem		849	-902	-53	-6%	753	753	-931	-931	-177	-177	-24%	-24%
Eker		14 415	-17 364	-2 949	-20%	13 804	13 326	-16 185	-15 832	-2 381	-2 507	-17%	-19%
Haga		9 951	-13 991	-4 040	-41%	10 530	10 079	-13 395	-13 033	-2 864	-2 954	-27%	-29%
Karia		13 063	-17 119	-4 056	-31%	13 114	12 641	-14 895	-14 528	-1 780	-1 886	-14%	-15%
Karlslund		10 084	-12 862	-2 778	-28%	10 844	10 412	-13 610	-13 298	-2 766	-2 886	-26%	-28%
Mikaeli		13 393	-17 573	-4 180	-31%	12 628	12 206	-14 858	-14 469	-2 229	-2 263	-18%	-19%
Nobel 1)						10 293	9 532	-10 563	-9 769	-270	-237	-3%	-2%
Vasa 1)		17 277	-22 933	-5 655	-33%	13 558	12 901	-15 015	-14 356	-1 457	-1 455	-11%	-11%
Totalt hemvård väster		79 033	-102 745	-23 712	-30%	85 525	81 851	-99 450	-96 217	-13 925	-14 366	-16%	-18%
Hemvård nordost													
Nordost avd gem		847	-1 100	-253	-30%	763	754	-993	-988	-230	-233	-30%	-31%
Axberg		10 107	-12 921	-2 814	-28%	9 119	8 790	-12 175	-11 886	-3 056	-3 095	-34%	-35%
Grenadjären		10 447	-15 864	-5 417	-52%	12 175	11 518	-16 729	-16 264	-4 554	-4 746	-37%	-41%
Nikolai		12 928	-18 949	-6 020	-47%	10 320	9 861	-13 360	-12 995	-3 039	-3 134	-29%	-32%
Sofia 2)		6 567	-8 094	-1 528	-23%	9 653	9 451	-11 601	-11 444	-1 948	-1 992	-20%	-21%
Svampen		11 377	-15 275	-3 898	-34%	9 647	9 251	-12 799	-12 490	-3 153	-3 239	-33%	-35%
Vivalla		10 525	-14 438	-3 913	-37%	10 444	10 100	-14 389	-14 111	-3 945	-4 011	-38%	-40%
Wadköping		15 302	-19 823	-4 522	-30%	14 829	14 072	-18 522	-17 883	-6 693	-6 811	-25%	-27%
Totalt hemvård nordost		78 100	-106 465	-28 364	-36%	76 590	73 799	-100 568	-98 060	-23 618	-24 261	-31%	-33%
Hemvård sydost													
Sydost avd gem		847	-836	10	1%	753	753	-957	-957	-204	-204	-27%	-27%
Almby 3)		22 477	-30 957	-8 480	-38%	21 936	20 852	-28 355	-27 562	-6 419	-6 710	-29%	-32%
Eyra		18 066	-23 465	-5 398	-30%	17 414	16 594	-21 457	-20 835	-4 043	-4 242	-23%	-26%
Gustavsvik		14 000	-22 530	-8 530	-61%	13 575	12 787	-19 648	-18 989	-6 074	-6 203	-45%	-49%
Hjälmaren 4)						7 382	7 131	-8 555	-8 330	-1 173	-1 200	-16%	-17%
Kvismaren 4)						15 445	14 521	-23 213	-22 509	-7 768	-7 988	-50%	-55%
Marka 3)						8 186	7 853	-10 854	-10 579	-2 668	-2 726	-33%	-35%
Östernärke 4)		20 368	-30 208	-9 841	-48%								
Totalt hemvård sydost		75 758	-107 996	-32 238	-43%	84 691	80 490	-113 040	-109 762	-28 349	-29 272	-33%	-36%
TOTALT HEMVÅRD LOV		232 891	-317 205	-84 314	-36%	247 165	236 140	-313 058	-304 039	-65 893	-67 899	-27%	-29%

1) Nobel är en ny enhet som bildades i mars 2020 genom delning av Vasa.

2) Sofia ingick innan maj 2019 som en del i Nikolai.

3) Marka är en ny enhet som bildades 1 april 2020 genom delning av Almby.

4) Hjälmaren är en ny enhet som bildades genom delning av Östernärke 1 maj 2020. Östernärke bytte i samband med delningen namn till Kvismaren.

Hemvård LOV	Nyttjandegrad Ackumulerad dec		Antal timmar Jan-okt 2020 ¹⁾			Antal timmar Jan-okt 2019 ²⁾			2019 i relation till 2020
	2020	2019	Utförd tid	Debiterbar tid	% debiter- bar tid av utförd tid	Utförd tid	Debiterbar tid	% debiter- bar tid av utförd tid	
Intäktsfinans, tkr									
Hemvård väster									
Eker	61,5%	60,3%	22 500	22 444	100%	25 638	25 271	99%	-12%
Haga	65,8%	61,7%	20 731	20 004	96%	21 560	20 802	96%	-4%
Karia	69,8%	62,8%	24 785	24 371	98%	26 956	26 101	97%	-8%
Karlslund	60,3%	60,6%	18 492	18 255	99%	20 982	19 812	94%	-12%
Mikaeli	64,9%	59,0%	23 158	22 768	98%	27 110	26 444	98%	-15%
Nobel 1)	72,1%	0,0%	18 267	17 307	95%				
Vasa 1)	69,9%	63,6%	26 931	26 352	98%	38 740	34 801	90%	17%
Totalt väster	66,3%	61,5%	154 863	151 500	98%	160 985	153 232	95%	-4%
Hemvård nordost									
Axberg	51,9%	57,5%	14 069	13 895	99%	18 194	17 335	95%	-23%
Grenadjären	53,5%	51,6%	20 645	20 410	99%	20 090	18 972	94%	3%
Nikolai 2)	59,2%	58,5%	19 708	19 279	98%	29 339	28 476	97%	33%
Sofia 2)	66,6%		19 325	18 982	98%				
Svampen	61,5%	62,8%	18 728	18 553	99%	24 607	23 276	95%	-24%
Vivalla	58,6%	56,8%	20 162	19 127	95%	21 294	20 522	96%	-5%
Wadköping	61,8%	61,3%	27 734	27 118	98%	30 104	29 374	98%	-8%
Totalt nordost	59,0%	58,8%	140 371	137 364	98%	156 817	149 860	96%	-10%
Hemvård sydost									
Almby 3)	53,0%	50,1%	36 380	34 128	94%	39 219	37 575	96%	-7%
Eyra	64,4%	61,8%	33 943	33 145	98%	38 879	37 571	97%	-13%
Gustavsvik	53,5%	49,4%	24 911	23 222	93%	28 956	25 470	88%	-14%
Hjälmaren 4)	52,6%	0,0%	10 122	9 842	97%				
Kvismaren 4)	47,0%	0,0%	10 503	10 338	98%				
Marka 3)	51,7%		13 062	11 961	92%				
Östernärke 4)	47,8%	46,7%	14 720	14 361	98%	33 797	32 765	97%	5%
Totalt sydost	54,1%	51,7%	143 640	136 997	95%	140 852	133 381	95%	2%
TOTALT	59,6%	57,3%	438 874	425 861	97%	458 654	436 473	95%	-4%

1) Nobel ingick innan mars som en del i Vasa. I % förändring utförd tid har även Nobels utförda tid lagts till Vasa.

2) Sofia ingick innan maj 2019 som en del i Nikolai. I % förändring utförd tid har även Sofias utförda tid lagts till Nikolai

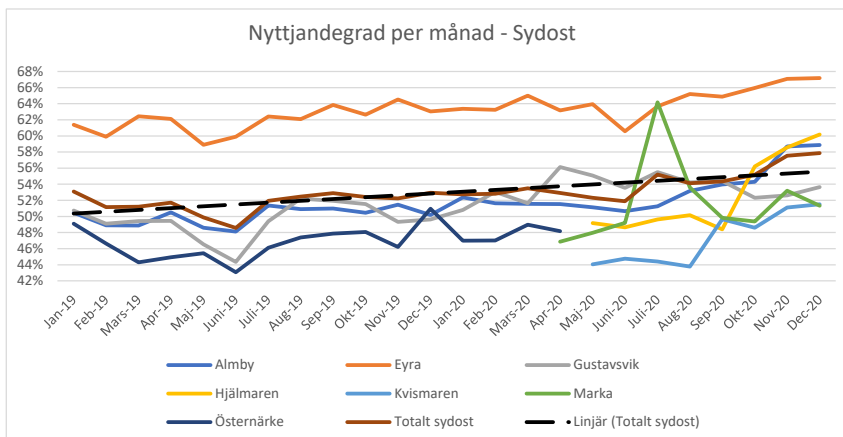
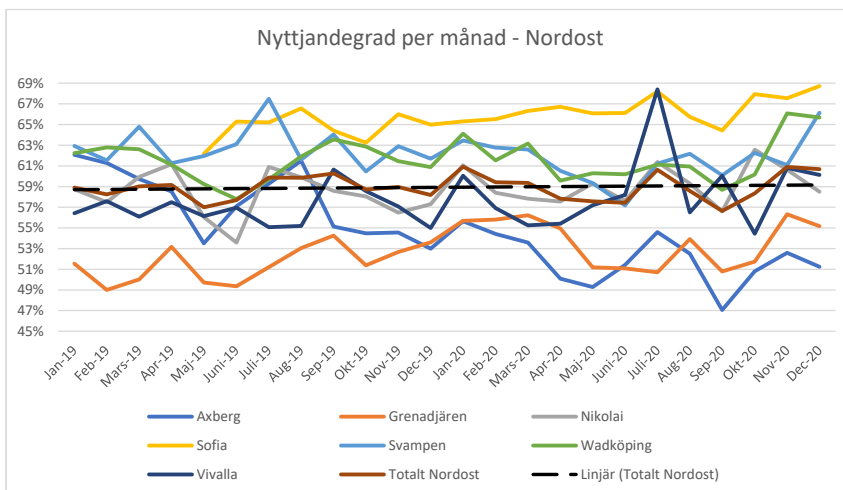
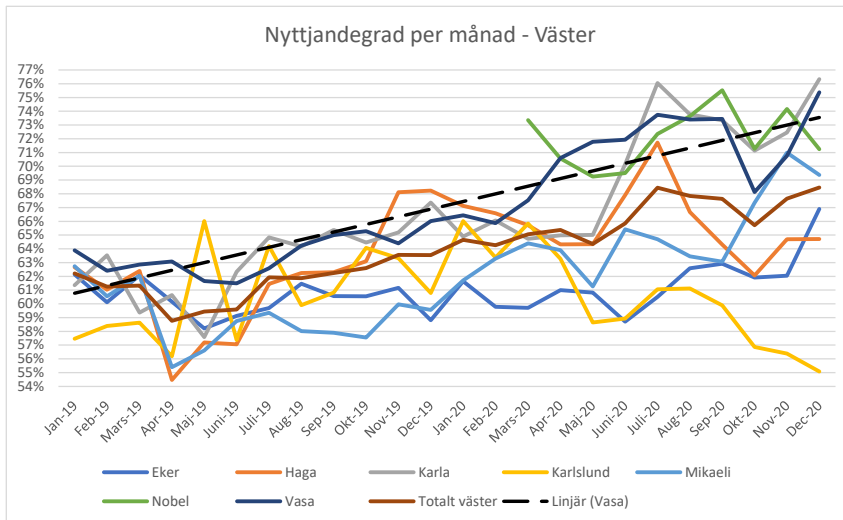
3) Marka ingick innan den 23/3 2020 som en del i Almby. Under 2019 fördelades kunder om från Eyra och Gustavsvik till Almby vilket kan vara en orsak till den minskade utförda tiden inom Eyra och Gustavsvik i jämförelse med 2019.

4) Hjälmaren och Kvismaren är nya enheter som bildades genom delning av Östernärke. I % förändring av utförd tid har Hjälmaren och Kvismaren lagts till Östernärke.

5) Antal timmar, utförd och debiterbar tid omsorg och service till och med oktober 2020. Från och med 2 november infördes en ny ersättningsmodell för omvårdnad där debiterbar tid inte längre går att mäta på samma sätt.

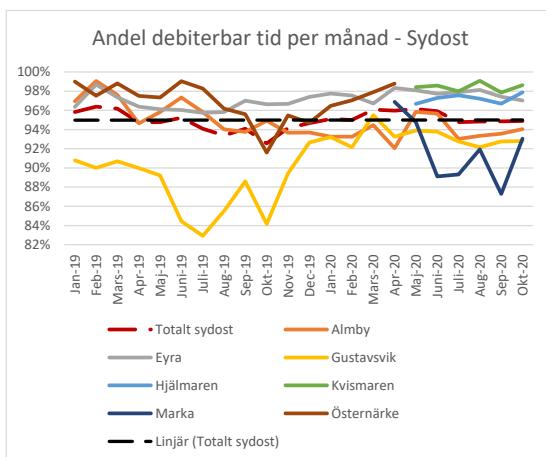
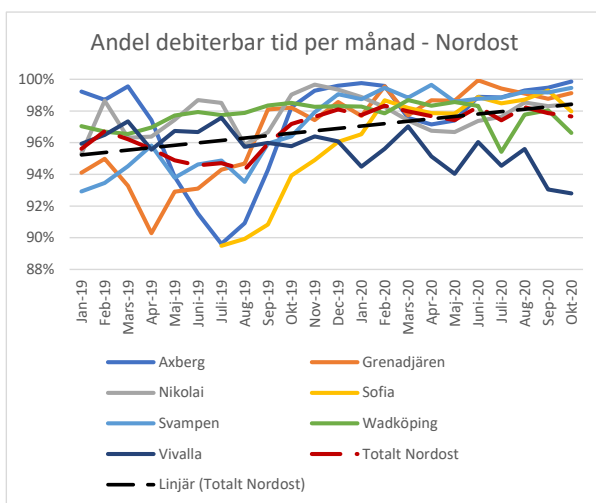
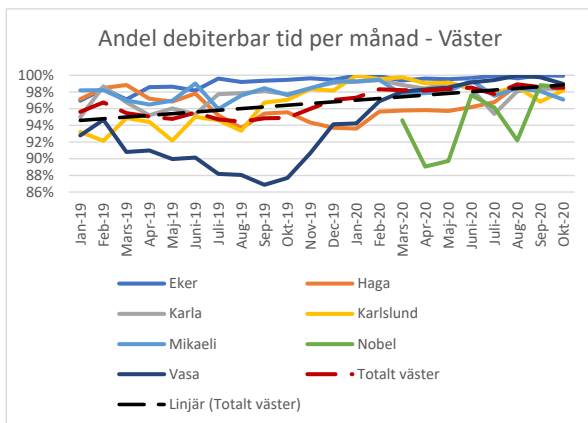

7.3 Nyttjandegrad månadsvis per avdelning hemvård LOV 2019-2020

7.4 Andel debiterbar tid månadsvis per avdelning hemvård LOV 2019-2020

I den icke debiterbara tiden återfinns även tid för LSS-insatser som ersätts på annat sätt än via LOV-ersättning. Under 2019 beräknades cirka 10 % av totalt icke debiterbar tid avse LSS-insatser. Under 2020 beräknas drygt 20 % av icke debiterbar tid vara LSS-insatser och huvuddelen var under första kvartalet inom Almby hemvård och därefter är huvuddelen inom Marka hemvård vilket gör att faktisk icke debiterbar tid är betydligt lägre för dessa enheter än vad statistiken visar.

7.5 Strukturförändringsprogrammet, ekonomiskt utfall per aktivitet

Aktivitet	Utfall			
	2018, tkr	2019, tkr	2020, tkr	Totalt, tkr
Skapande av förutsättningar för förändringsarbetet				
Medarbetardagar	454	1 772		2 227
Chefsdagar		248	6	253
Chefsutökning för att nå mål 10-30 medarbetare/chef		2 739	1 585	4 325
Pilot Östernärke			59	59
Teambuilding/friskvård		5	12	17
Utveckling av arbetssätt				
IBIC, projektledare		230	735	965
Demensteam		1 358		1 358
Test av nya arbetsmodeller/forskningsprojekt		245	320	565
Arbetsauskultationer		12		12
Larminsats till hemvårdsenheterna		221	38	259
Digitalisering och välfärdsteknik				
Online handling		15	8	23
GPS-larm/e-ledsagning		21		21
Teknikpaket hemvårdsenheter			132	132
Mobil dokumentation Sol		187	17	205
Konsulttjänster				
Översyn organisation och personalsituation HSL samt deltagande i förändringsarbete		2 361	637	2 998
Översyn lokalanvändning		240		240
Utbildningsinsatser				
Medvind, bemanningsplanering			290	290
TES webb planering, hemtjänst		11	4	14
Omvärldsbevakning				
Nationell workshop om e-ledsagning (GPS-larm)		1		1
Konferens Chef i hemtjänsten 2019		30		30
Övrig omvärldsbevakning		30	1	30
Interna resurser				
Processledare 50 %		209	334	543
Ekonom 100 %, enbart IT-utrustning		13	5	18
Kostnad inställd aktivitet men anledning av Covid-19			14	14
TOTALT	454	9 948	4 197	14 599

7.6 Uppföljning strukturförändringsprogrammet

Övergripande arbete

Arbetet med strukturförändringen 2020 har som så mycket annat präglats av hanteringen av Covid-pandemin. Under våren och sommaren när fullt fokus behövdes på arbetet kopplat till Covid-19 prioriterades arbetet med strukturförändringen ned. Effekten av tidigare gjorda förändringar kvarstod dock och har haft en fortsatt positiv påverkan på årets ekonomiska resultat.

Efter sommaren återupptogs arbetet med strukturförändringen, med den nya ledningsorganisationen på plats. Istället för en verksamhetschef och fyra avdelningschefer, tillsattes två verksamhetschefer för Hemvården och en verksamhetschef för Hemsjukvården.

Ny områdesindelning för Hemvården	
Område 1	Område 2
Vasa	Wadköping
Nobel	Nikolai
Mikaeli	Sofia
Karla	Svampen
Haga	Grenadjären
Karlslund	Almby
Eker	Marka
Vivalla	Eyra
Axberg	Hjälmarens
Gustavsvik	Kvismaren

Gemensamt fokus under hösten har varit att anpassa resurser och planering utifrån kundernas behov, samt skapa ordning och reda i verksamheten. Arbetet har baserat sig på tidigare gjorda lärdomar och genomförts med utgångspunkt i varje enhets förutsättningar och utmaningar. Utbytet mellan enheter och tillvaratagandet av medarbetarnas erfarenheter och medskick var och är fortsatt mycket viktigt. Arbetet som helhet har gett gott resultat under 2020 och verksamheten redovisar i slutet av året ett betydligt minskat underskott och sin sammantaget bästa nyttjandegrad sedan förändringsarbetet startade.

I november infördes den nya ersättningsmodellen för omvårdnad. Inför detta genomfördes förberedelser i form av information till enhetscheferna och ekonomiska analyser i den utsträckning som det var möjligt. Det är i dagsläget för tidigt att utvärdera effekterna av modellen.

Områdesgemensamma aktiviteter:

- Utbildning i bemanningsekonomi för alla enhetschefer.
- Tydliga mål på enhetsnivå gällande bl.a. nyttjandegrad, kontinuitet och korttidsjukfrånvaro inför 2021.
- Gemensamma avstämnings- och informationsträffar med alla enhetschefer har genomförts digitalt via Teams.
- Genomgång av ombudsrollerna.
- Påbörjad genomgång av rapporter och begrepp för att kvalitetssäkra underlagen för styrning. Detta påbörjades, men pausades på grund av covid-19.
- Forskningsprojektet i samarbete med Örebro universitet fortsatte under hösten i covid-anpassad form inom tre enheter: Vasa, Nikolai och Eyra. Fokus låg på att testa idéer från medarbetarna, vilket bl.a. resulterade i insatser för att förbättra kontaktmannaskapet och introduktionen. Rapport från projektet förväntas i början av 2021.

- Mobil dokumentation är införd i sin helhet.
- Förbättrade förutsättningar för digitala möten på enheterna genom inköp av teknisk utrustning.
- Kommunikationen mellan Tunstall och hemvårdsverksamheterna vid inträffade driftstörningar har förbättrats. Kommunikationsplan har tagit fram där incidentinformation numera går direkt ut till larmtelefoner och enhetschefer istället för som tidigare endast ett fåtal personer inom förvaltningen. Detta snabbar på processen att boka in extra tillsyner hos kunder som brukar larma ofta.
- Registreringar av resurstider i Medvind har säkerställts så detta gör på samma sätt inom hela hemvården gällande omvårdnadspersonal och administrativ personal.
- Arbete har påbörjats gällande ökat kompetensnyttjande av de undersköterskor som är utbildade specialistundersköterskor inom hemvården. Arbetet bedrivs förvaltningsövergripande och kommer att fortsätta under 2021.
- Under hösten inleddes en mer detaljerad och kontinuerlig information från hemvårdens verksamhetschefer till nämndens politiker gällande pågående arbete inom hemvårdens enheter. Ökar transparens och tydlighet om det pågående förändringsarbetet inom hemvården.
- Övertag av larmhantering för hemvårdsgrupperna samtidigt som tidigare larmgrupp togs bort.
- Inköp av iPads till samtliga hemvårdsenheter i syfte att förebygga upplevd ensamhet genom att kunna erbjuda stöd vid användning av digitala hjälpmedel för exempelvis öka mental stimulans, utmanande aktiviteter och sociala nätverk.
- Under 2020 har även breddinförandet av onlinehandling fortsatt inom hemvårdens verksamheter. Upphandlingsprocessen genomfördes under februari 2020 och två matvaruleverantörer tecknades avtal med. Ipads beställdes samtidigt och levererades till samtliga hemvårdsenheter. Detta medförde att hemvårdsverksamheterna var förberedda för utökade volymer i onlinehandling i mars vid pandemins början. Samtidigt förlängdes möjlighet till inköp inom 8-timmars-fri-service som annars var tänkt att avslutas den 31 mars. Beslutet förlängdes året ut 2020 på grund av covid-19.
- Återupptaget arbete med översyn av uppdragsbeskrivningar och omfattning av roller inom hemvårdsverksamheten gällande enhetschef, verksamhetsstödjare och driftplanerare.
- Kontinuerligt uppdaterat årshjul för hemvårdsverksamheten i syfte att säkerställa systematik gällande exempelvis arbetsmiljöarbetet samt information till medarbetarna om viktiga rutiner och riktlinjer.

Område 1:

Under våren gjordes en utökning av enhetschef i och med delningen av Vasaheten, och chefen tillträdde Nobelenheten under hösten 2020. Syftet med enhetsdelningen var att samtliga hemvårdsenheter ska vara ungefärligt jämnstora och ge förutsättningar för enhetschefen att kunna bedriva ett nära ledarskap. Dessutom har tre nyrekryteringar av enhetschefer gjorts till området under året med tillträde under hösten 2020 på Mikaeli, Karla och Karlslunds hemvårdsenhet. Dessutom har ytterligare en enhetschef rekryterats under hösten till Hagaenheten med tillträde 1 februari 2021. Detta har medfört att konstellationen av ledningsgruppen i Område 1 är relativt ny och mycket arbete har under hösten 2020 lagts på att skapa en stark ledningsgrupp med gemensamma målsättningar med en kultur av prestigelöshet och hjälpsamhet till kollegor som grund. Detta har bland annat gjorts genom att tillsammans komma överens om en gemensam bild gällande ledningsgruppens uppdrag, spelregler, viktiga faktorer för ledningsgruppen

samt identifiering av hur ledningsgruppsträffarna ska vara utformade. Dessutom kartlades samtidigt och synliggjordes kompetenser som finns inom ledningsgruppen.

Flera av enheterna, som tidigare tillhörde avdelning Väster, som nu ingår i Område 1 hittade under 2019 ett arbetssätt som ledde till förbättrade resultat. Detta arbetssätt har fått fortsätta att utvecklas under 2020 och visat på fortsatt förbättrade resultat. Detta tyder på att de arbetssätt som dessa enheter har arbetat fram bygger på ett långsiktigt och hållbart upplägg, vilket är en förutsättning för att skapa en hållbar framtida hemvårdsverksamhet. Under februari 2020 nådde första hemvårdsenheten inom Område 1 nyttjandegradsnivåer över 70 procent, i november 2020 hade fyra hemvårdsenheter inom Område 1 nått nyttjandegradsnivåer över 70 procent.

Största delen av nuvarande Område 1 (dåvarande avdelning Väster) har under 2019 och under 2020 fram till 31 augusti i ledningsgruppen arbetat med fokus på ett antal områden som är viktiga för att uppnå balans. Dessa har för ekonomidelen varit debiterbar tid, nyttjandegrad, planeringsprocessen, övertidskostnader och gällande medarbetardelen har fokus lagts på sjukfrånvaro, nära ledarskap, öppenhet/tillåtande atmosfär och arbetsverktyg. Under våren 2020 kom signaler om att flera av enheterna började nå så höga nivåer inom vissa parametrar så fokus även kunde börja riktas mot flera kvalitetsdelar inom verksamheterna. Därmed kompletterades dessa fokusområden under våren 2020 med även förbättringsarbeten gällande teamträffar/kontaktmannaskap, dokumentation och ombudsuppdrag. Under september 2020, då den nya hemvårdsorganisationen verkställdes, kompletterades dessa fokusområden med nettokostnad (skillnad mellan intäkt-kostnad) och personkontinuitet. Dessutom blev dessa fokusområden gällande för samtliga hemvårdsenheter. Utifrån detta är kvartalsvisa uppföljningar inplanerade för 2021 mellan verksamhetschef och enhetschef. Dessutom tas handlingsplaner fram från resultat från 2020 års medarbetarenkät och brukarenkät som kommer att följas upp under 2021. Uppföljning kommer även göras gällande varje enhets vidtagna åtgärder utifrån identifierade brister i 2020 års patientsäkerhetsberättelse. Antalet timmar som utförs utöver beslut har minskat kraftigt under 2020 och är på flertalet enheter inom Område 1 endast ett fåtal.

Gällande nettokostnaden (intäkt – kostnad) månadsvis per enhet syns att flera av enheterna inom Område 1 kan antas nå en ekonomisk balans under fortsatt utveckling, under 2021. Vasa, Nobel, Haga, Mikaeli, Karlslund, Karla samt Eker kan antas vara de enheter som når en ekonomisk balans under 2021, under förutsättning att utvecklingen fortsätter i samma takt. Axberg, Vivalla och Gustavsviksenheten är identifierade enheter under hösten där utvecklingstakten bedöms vara för långsam för att enheten ska kunna nå en ekonomisk balans under 2021. Utifrån detta har förändringar planerats och genomförts på Axbergenheten i december 2020. Vivalla och Gustavsvik har planerat för anpassningar som kommer att verkställas 1 februari 2021.

Inom tidigare avdelning Väster fanns ett koncept framarbetat för en bemanningspool som gav ett gott samarbete över enhetsgränserna. Detta samarbete kommer att fortsätta att utvecklas och fyra enhetschefer inom Område 1 har fått i uppdrag att arbeta fram ett koncept.

Gällande lokaler så har Karlslundsenheten fortsatt att förbereda inför planerad inflytt på Karlslundsgården. Denna flytt var planerad att genomföras under våren 2020 men blev avbruten p.g.a. pandemin och har sedan dess inte kunnat genomföras i pandemin. Arbetet kommer att tas vid igen våren 2021. Att hemvårdsverksamhet och vård- och omsorgsboendeverksamhet finns i samma lokaler kan innebära många möjligheter och fördelar ut flera perspektiv och är något att sträva efter i syfte att öka samarbete över

gränserna. Eker hemvårdsenheten har också arbetat under 2020 med nya möjliga lokaler och beslut väntas fattas under våren 2021.

Under 2020 har tre kvalitetsuppföljningar genomförts inom Område 1 (Karla, Karlslund, Gustavsvik). Dessa har alla inneburit visst förbättringsarbete på aktuella enheter, vilket också är kvalitetshöjande för aktuella enheter.

Många erfarenheter har framför allt under hösten delats med kollegor i syfte att sprida kunskap inom hela hemvårdsverksamheten. Kunskapen har delats med samtliga chefskollegor inom både Område 1 och 2. Kunskap som har delats från aktuella enhetschefer och som har arbetat fram välfungerande koncept gäller framförallt arbete med kompetensstyrningsmodellen, breddning av onlinehandling, material inför kvalitetsuppföljningar, tankar gällande schemaläggning och även framtaget kundbrev gällande bomkörningar. Detta har bidragit till en allt mer prestigelös och hjälpsam kultur över enhetsgränserna.

Område 2

Enheterna i området har haft tydligt behov av och fokus på att anpassa resurser, schema och planering utifrån kundernas behov. Arbetet har genomförts med utgångspunkt i lärdomarna från pilotprojektet i Gustavsvik och omorganisationen på Karla, men också med inspel och idéer från övriga enheter inom Hemvården oavsett område. Arbetet har också bidragit med nya lärdomar som har delats mellan enheterna gällande bl.a. former för delaktighet. Dialogen, samarbetet och återkopplingen mellan de olika funktionerna inom resp. enhet är av största vikt för arbetet bl.a. för att skapa en bra och hållbar planering. Ständigt uppdaterade aktivitetsplaner för förändringsarbetena på enhetsnivå har bidragit med systematik i arbetet.

Delar som enheterna har arbetat med:

- Sett över resurser utifrån kundernas behov. För de flesta enheter har detta inneburit en minskning av antalet medarbetare. 8 av 10 enheter har genomfört eller förberett för förändringar under hösten, som till viss del genomförs under början av 2021.
- När resurserna ses över har också schemat behövt anpassas utifrån kundernas behov och verksamhetens förutsättningar. Till övervägande del har 4-veckorsscheman införts.
- Kontinuerlig översyn av planeringen utifrån kundernas behov. Här har det handlat om att ändra, utvärdera och ändra igen och samarbetet inom enheten kring detta är av yttersta vikt.
- Systematiska uppdateringar av genomförandeplaner och besöksplaner.
- Sett över teamfördelningen inom enheterna för att höja kontinuiteten och minska restiden.
- Skapa delaktighet från medarbetarna i planeringen samt andra delar inom enheten
- Påbörjat arbetet med att se över mötesformer för en mer effektiv kommunikation och planering inom enheterna.
- Insatser kopplat till sjukfrånvaron i tätt samarbete med HR.
- Kommunikation i alla delar, så gott det har varit möjligt och med nya kommunikationsformer när covid satte stopp för möten from. november.

Ytterligare arbete inom område 2:

- Förberedelse för gemensamma APT för administrationen, enligt upplägg från tidigare avdelning Väster. Detta kommer igång i början på 2021.

- Förberedelse för att utveckla en bemanningspool för timvikarier, enligt upplägg från tidigare avdelning Väster.

7.7 Insatser inom förebyggande verksamhet

Totalt antal insatser på individnivå 15 mars - 31 december, perioden då verksamheterna var stängda för gruppverksamhet.

Insats för medborgaren	Anhörigcentrum	Dagverksamhet	Frivilligt och hälsofrämjande	Totalt antal utförda insatser
Distribution av matlådor	0	2	12583	12585
Följt med på promenad	155	2991	545	3691
Informerat/väglett i digitala frågo	54	0	234	288
Inköp i butik	17	87	356	460
Gruppaktivitet utomhus	0	2492	5432	7924
Stödjande samtal	1403	6344	8763	16510
Utfört apoteksärenden	14	15	121	150
Vägledande/lotsande samtal	150	59	632	841
Enskilt möte /hembesök dg	0	2613	0	2613
Övrig insats dg	0	74	0	74
	1793	14677	28666	45136

Totalt insatser från volontärer och IT-guide 15 mars- 31 december

Insats för medborgaren	Volontärer	IT-guiden	Totalt antal utförda insatser
Följt med på promenad	970		970
Informerat/väglett i digitala frågo	11	187	198
Inköp i butik	393		393
Gruppaktivitet	265		265
Stödjande samtal	4818		4818
Utfört apoteksärenden	7		7
Vägledande/lotsande samtal	0		0
	6464	187	6651

Antal kulturarrangemang 1 april- 31 december

Insats för medborgaren	Frivilligt och hälsofrämjande
Antal kulturarrangemang vid vård- och omsorasoenden och trygghetsbostäder i samverkan	192

7.8 Justering av intraprenadens resultat med anledning av effekter covid-19

Intraprenad	Ack resultat	Bokfört resultat	Beräknade ekonomiska effekter covid-19	Justerat resultat exkl effekter av covid -19	Ack resultat exkl effekter av covid-19 innan kontroll 7 %-regeln	Budget-anslag	7 % av budget-anslag	justering covid-19 och med hänsyn tagen till 7%-regeln
	IB 2020	2020	2020	2020	UB 2020	2020	2020	Prel UB 2020
Dagverksamhet demens	478	3 260	3 093	167	645	12 928	905	645